

Pla d'Acció Cultural

Vacarisses

**Diputació
Barcelona**

**AJUNTAMENT
DE VACARISSES**

Pla d'Acció Cultural

Vacarisses

**Diputació
Barcelona**

**AJUNTAMENT
DE VACARISSES**

© Diputació de Barcelona

Febrer de 2020

Impressió: Departament de Reproducció Gràfica de la Diputació de Barcelona

El Pla d'Acció Cultural de Vacarisses ha estat elaborat en dues etapes: la primera, que consisteix en la diagnosi de les dinàmiques culturals del municipi, va ser elaborat entre els mesos de maig i de desembre de 2018 amb Pere Casas com a regidor de Cultura, Festes i Patrimoni; el segon, relatiu a la definició de les estratègies que han de guiar les polítiques culturals del municipi els propers anys, ha estat elaborat entre els mesos de setembre i desembre de 2019 amb Antoni Masana com a nou regidor de Cultura, Festes i Patrimoni, i alcalde del municipi.

PRESENTACIONS DELS REGIDORS

Aquesta diagnosi de l'acció cultural de Vacarisses, desenvolupada durant el 2018, ha de tenir la consideració d'un primer pas per a la formulació de les futures línies estratègiques en l'àmbit de la cultura al nostre municipi; i ens ha de servir a tots plegats per avançar-nos i actuar en conseqüència pel que fa a les necessitats culturals actuals, immediates o més llunyanes, així com optimitzar les iniciatives que ja es duen a terme.

Les necessitats culturals que han sorgit en aquesta diagnosi arran de parlar amb els diversos actors, ens han portat a coincidir en mancances, però també en fortaleces, copsant l'interès que hi ha a la nostra vila per la cultura, la valentia d'encarar nous reptes i iniciatives, la fortalesa que la cultura a Vacarisses és ben viva i present, i la convicció que hi ha la voluntat de fer un treball transversal dels diversos agents implicats i, en definitiva, de fer partícips a tots els vacarissans i vacarissanes per fer esdevenir Vacarisses un espai més actiu i potent.

En l'elaboració d'aquest document hem comptat amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, però tampoc hauria estat possible sense la participació d'entitats locals i persones individuals, als que cal agrair que hagin trobat una estona del seu temps per reflexionar, proposar i interactuar en aquesta diagnosi, per tal d'ajudar a fer d'aquest document una eina de punt de partida per encarar la cultura com un dels eixos vertebradors de la vila, coneixent les seves fortaleces i, per descomptat, les seves debilitats, per tal que entre l'administració local, les entitats i els vilatans i vilatanes puguem treballar per millorar, amb una visió àmplia i estratègica la cultura a Vacarisses.

Pere Casas Ardanaz, regidor de Cultura, Festes i Patrimoni (2015-2019)

Vacarisses, desembre de 2018

Deixeu-me que comenci agraint a totes les persones que han fet possible aquest Pla d'Acció Cultural (PAC). Això vol dir agrair la feina de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, de la tècnica de cultura de l'ajuntament, la Txell Farré i Egea, i a totes les entitats locals i les persones individuals que han col·laborat en fer-ho possible i, en especial, al Pere Casas Ardanaz, regidor de cultura d'aleshores per arrencar aquest Pla.

El PAC ens mostra quatre eixos a seguir per tal de desenvolupar les accions culturals a la nostra vila i ens marca uns interessants reptes de futur. És evident que un ajuntament com el nostre no té la capacitat per desenvolupar tot aquest pla de cop, però sí que serà una prioritat d'aquest mandat implementar-lo al màxim possible.

És difícil trobar una única definició de cultura, ja que té diferents prismes. Sí que coincidirem que, en l'àmbit que estem parlant, la cultura pot ser tot allò que ens faci més feliços, que ens faci entendre millor allò que ens envolta i que, sobretot, ens faci participar de la vida col·lectiva de Vacarisses. Per tant, aquest Pla d'Acció Cultural no només ha de fer créixer culturalment la nostra vila sinó també ha d'ajudar a cohesionar-la socialment i avançar cap a un futur molt millor.

Acabo, la cultura ens farà lliures i si som lliures ho podrem tot!

Antoni Masana i Ubach, regidor de Cultura, Festes i Patrimoni (des de 2019), i alcalde (des de 2015)

Vacarisses, gener de 2020

SUMARI

1.	INTRODUCCIÓ	11
1.1.	ESTRUCTURA	11
1.2.	METODOLOGIA.....	12
2.	DIAGNOSI.....	15
2.1.	ANÀLISI DEL TERRITORI I LA POBLACIÓ	15
2.1.1.	Territori i medi físic.....	15
2.1.2.	Població.....	18
2.1.3.	Pincipals indicadors socioeconòmics	23
2.2.	ELS RECURSOS I EQUIPAMENTS CULTURALS.....	26
2.2.1.	Agents culturals	26
2.2.2.	Equipaments culturals	39
2.3.	LA REALITAT CULTURAL	50
2.3.1.	Context i política cultural	50
2.3.2.	L'activitat i la dinàmica cultural	53
2.4.	ANÀLISI DAFO	62
3.	REPTES DE FUTUR.....	65
4.	EIXOS ESTRATÈGICS.....	67
5.	CRITERIS PER AL DESPLEGAMENT DELS EIXOS ESTRATÈGICS	69
6.	EIXOS ESTRATÈGICS, OBJECTIUS I ACCIONS PROPOSADES.....	71
	Eix Estratègic 1: Generar una oferta cultural integradora	71
	Eix estratègic 2: Articular la xarxa d'equipaments culturals	75
	Eix estratègic 3: Coordinació i participació	79
	Eix estratègic 4: Identitat i patrimoni	83
7.	ANNEXOS.....	87
7.1.	INDICADORS	87
7.2.	FITXA DE COMANDAMENT	111
8.	CRÈDITS.....	113

1. INTRODUCCIÓ

Els plans d'acció cultural formen part de les eines de suport que des de la Diputació de Barcelona s'ofereix als municipis de la demarcació per contribuir al desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. Aquest document neix de la inquietud de l'Ajuntament de Vacarisses, concretament de la Regidoria de Cultura, de conèixer les dinàmiques culturals existents al municipi i els agents implicats amb la finalitat d'iniciar un procés de debat i de reflexió entorn a possibles mancances, potencialitats i línies de treball futures.

És en aquest sentit que, des del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, s'ha donat suport per a l'elaboració del present pla d'acció cultural amb l'objectiu de definir les línies estratègiques, objectius i accions que guiaran l'activitat cultural al municipi al llarg dels pròxims anys.

1.1. ESTRUCTURA

Un pla d'acció cultural (en endavant PAC) és un instrument amb què es pretén impulsar la cultura com a eina de cohesió social i territorial i de participació de la ciutadania mitjançant l'ordenació, planificació i coordinació de les voluntats i els recursos perquè els reptes puguin ser assolits. Pel que fa a la seva estructura, el pla es desenvolupa a partir de dos blocs principals:

- **Diagnosi:** aquest primer bloc implica la recollida d'informació en relació a l'oferta cultural i la situació de la cultura al municipi. Per tant, aquest apartat reflecteix l'activitat cultural i la seva realitat a Vacarisses, els agents socials implicats, les seves xarxes, els equipaments i recursos disponibles, interessos, necessitats, etc.

Els objectius a assolir per aquesta bloc són:

- Identificar els recursos culturals existents a Vacarisses.
- Identificar les necessitats actuals i futures en l'oferta de serveis culturals.
- Conèixer les potencialitats i mancances culturals existents i proposar possibles eixos estratègics a desenvolupar.

Per tal de complir amb els objectius, la primera part de la diagnosi consisteix en un anàlisi de l'entorn territorial, sociodemogràfic i socioeconòmic que ens permeti contextualitzar i conèixer el perfil bàsic de la població i els seus recursos

Posteriorment, es duu a terme una relació dels principals recursos culturals observats al municipi: en primer lloc els agents que intervenen en la vida cultural local i, en segon, els equipaments públics i privats de caràcter cultural, la relació d'activitats que s'hi duen a terme, els recursos de què disposen, i les seves necessitats i potencialitats.

En últim terme es desenvolupa un DAFO, a partir de la diagnosi anterior, que ha de facilitar la identificació d'elements que poden condicionar els eixos estratègics que es desenvoluparan en un futur.

- **Definició dels eixos estratègics:** un cop elaborada la diagnosi, el segon bloc del pla consisteix a establir un conjunt d'estratègies que han de permetre:
 - Vertebrar l'activitat cultural del municipi en els propers anys.
 - Articular les accions que donen resposta a les necessitats i oportunitats detectades en el procés de diagnosi.

D'entrada, en el segon bloc s'exposen els esmentats eixos que han de guiar l'activitat cultural del municipi a partir de les conclusions derivades de la diagnosi realitzada prèviament.

Posteriorment s'estableixen els criteris i mecanismes que han de facilitar la implantació de les esmentades estratègies.

Finalment, es presenta una relació detallada de les accions previstes per a cada un dels eixos estratègics i objectius previstos.

1.2. METODOLOGIA

Fase de diagnosi: per a la recollida d'informació necessària per al desenvolupament del primer bloc s'ha procedit a:

- Analitzar dades i documents disponibles sobre la realitat social, econòmica i cultural de Vacarisses.
- Visitar els diferents equipaments culturals existents al municipi, tant de caràcter públic com privat.
- Entrevistar agents clau en la vida cultural de Vacarisses:
 - Responsables polítics en l'Àrea de Cultura.
 - Personal tècnic municipal vinculat a l'activitat cultural del municipi.

- Persones referents d'entitats clau de la realitat cultural.
- Desenvolupar un grup de discussió amb agents representatius de l'activitat cultural.

Fase de definició dels eixos estratègics: per al desenvolupament de la fase propositiva s'ha procedit a:

- Analitzar dades i documents disponibles.
- Acordar reunions amb l'equip municipal responsable del PAC per la definició dels eixos estratègics, objectius i accions.
- Organitzar una jornada de participació ciutadana, el dia 23 de novembre de 2019, amb l'objectiu de debatre i fer noves aportacions als projectes i accions inclosos a l'esborrany de la part estratègica del PAC.

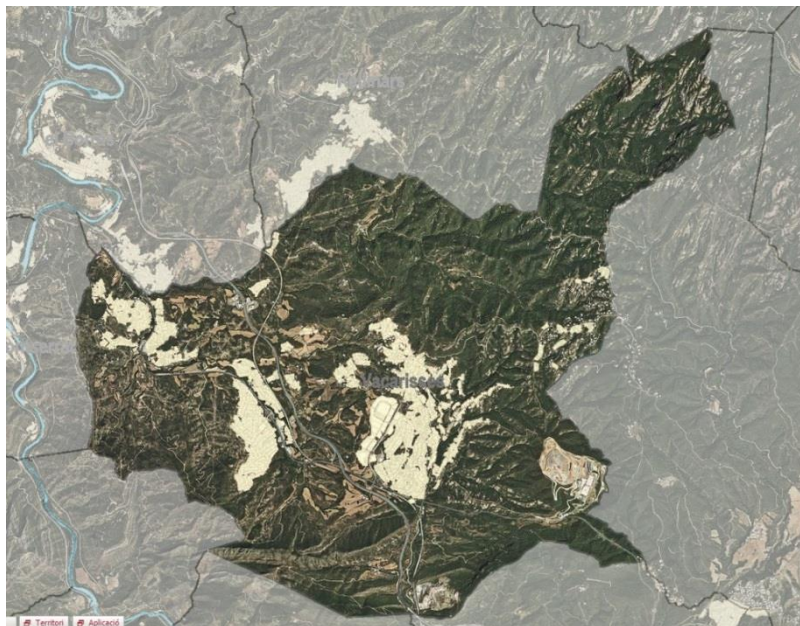
2. DIAGNOSI

2.1. ANÀLISI DEL TERRITORI I LA POBLACIÓ

2.1.1. Territori i medi físic

Vacarisses amb una extensió de 40,54 km² es troba situat al Vallès Occidental en una vall que descendeix des dels contraforts occidentals del massís de Sant Llorenç de Munt i la serra de l'Obac cap al llit del riu Llobregat i la presència de la muntanya de Montserrat, a l'altra banda del riu. Situat en la Serralada Prelitoral, que en aquesta part central separa les planes del Vallès Occidental amb el Pla de Bages. De relleu muntanyós, l'alçada mitjana del municipi és de 385 metres i recull les aigües de les principals rieres: la de Rellinars, la de can Còdol i la del Palà a la banda nord, i el Torrent del Llor i la riera de Sant Jaume a la banda sud.

Mapa 1. Terme municipal de Vacarisses

Font: SITMUN, Sistemes d'Informació Territorial Municipal, Diputació de Barcelona.

<http://sitmun.diba.cat/sitmun2/visor.jsp?app=1&ter=287>

El municipi està format per un nucli urbà condicionat per una orografia amb pendents i que compta amb diferents barris, alguns d'ells amb una personalitat històricament diferenciada, com ara el barri de la Barceloneta. Els altres, més vinculats al nucli principal originat a partir de la Sagrera, són el barri de Baix o de la Font de Gordi, el

Terme Municipal de Vacarisses

9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 10

considerable distància entre ells, generant una mobilitat interna en vehicle privat molt intensa.

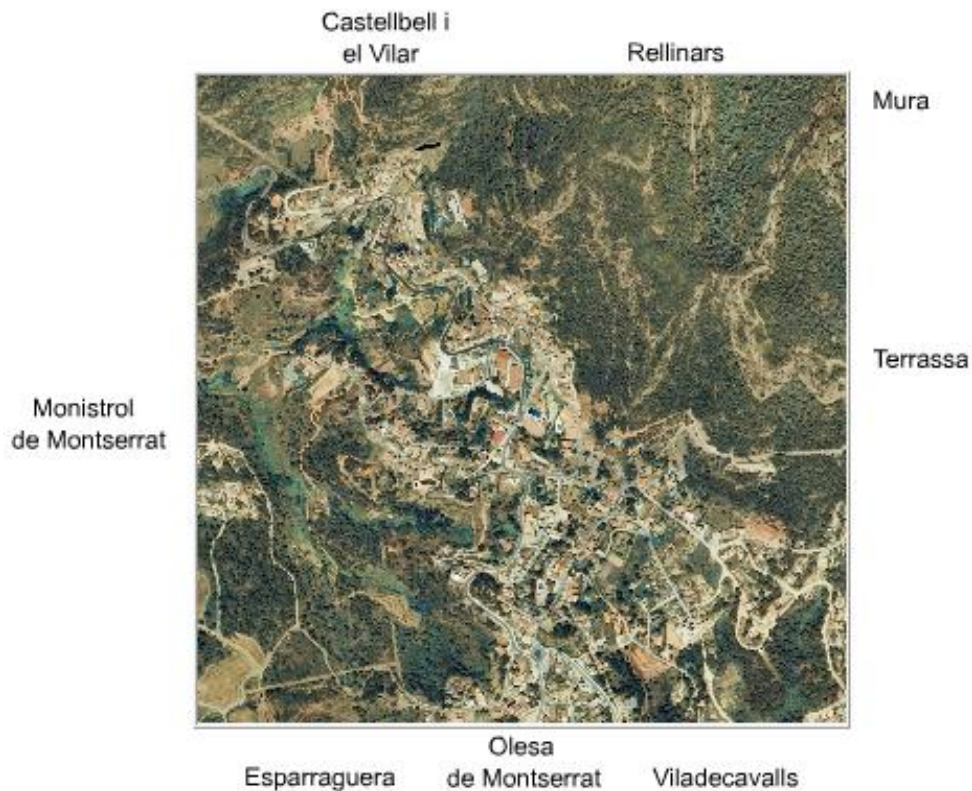
Taula 1. Nuclis poblacionals i urbanitzacions de Vacarisses (2011)

Can Serra	Torreblanca I	Vacarisses	Torreblanca II
1529	948	930	718
El Ventaiol	Els Caus	El Raval del Palà	L'Eixample
614	327	315	259
La Coma	Camí de la Creu	La Colònia Gall	El Fresno
213	136	52	50
Bonavista	La Farinera	Ca l'Oliva	El Pau Gran
38	21	14	11

Font: Idescat

Vacarisses limita al nord amb Castellbell i el Vilar i Rellinars, a l'est amb Mura i Terrassa, al sud amb Viladecavalls i Olesa de Montserrat i a l'oest amb Esparraguera i Monistrol de Montserrat.

Mapa 3. Ubicació del terme municipal de Vacarisses respecte els municipis veïns

Font: Visor de Mapes Flash <http://www.diba.cat/>

Pel que fa a les comunicacions a mitjan segle XIX es construí la línia ferroviària de Barcelona a Saragossa, que discorre pel terme de Vacarisses i ha esdevingut un important tram de comunicació entre Terrassa i Sabadell; però també amb Barcelona i Manresa. La línia ferroviària té actualment dos baixadors al terme: el de Vacarisses i el de Torreblanca. La primera carretera va permetre comunicar Vacarisses amb Castellbell i Manresa per la Bauma (BV-1212) i, de l'altra banda, amb Olesa de Montserrat (B-121). Més endavant, es construí la carretera de Terrassa a Manresa (C-58) i finalment l'autopista Terrassa-Manresa (E-9 C-16). Aquestes vies, així com la via fèrria, travessen el terme de Vacarisses diagonalment per la part central, aprofitant la zona més plana entre les muntanyes. Una altra carretera, secundària, és la de Rellinars (B-122) que discorre per la zona de l'Obac².

Mapa 4. Principals eixos viaris a l'entorn de Vacarisses

Font: Ajuntament de Vacarisses. <http://www.vacarisses.cat/la-vila/planol.htm>

2.1.2. Població

Vacarisses registra en el padró d'habitants una població de 6.328 persones al 2017. Des del 2002 s'ha produït un augment de població de 3.147 persones, amb un increment desigual al llarg dels anys, però amb una taxa mitjana de variació anual de 407,73 persones any. En els darrers 15 anys la població a Vacarisses gairebé s'ha duplicat i el seu creixement ha estat molt superior a l'observat en àmbits territorials de referència com el Vallès Occidental, la província de Barcelona i Catalunya.

² Mapa de Patrimoni cultural de Vacarisses. Àrea de Cultura, Diputació de Barcelona. Setembre 2010.

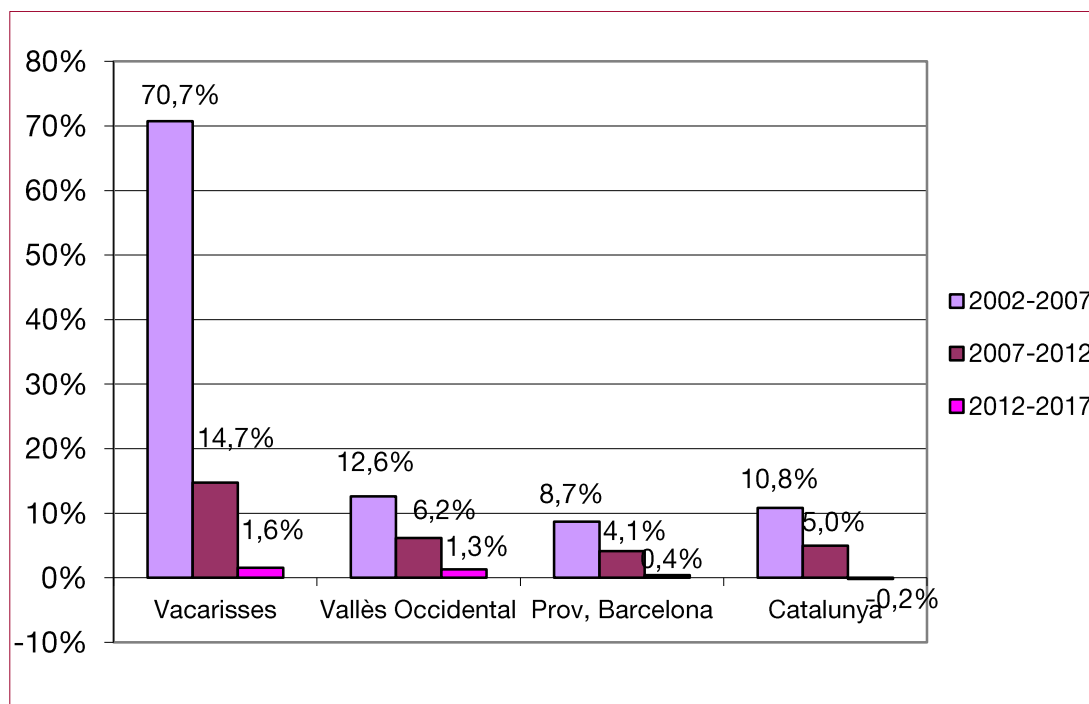
Taula 2. Comparativa territorial. Evolució de la població 2002-2017

	2002	2007	2012	2017	% Variació
Vacarisses	3.181	5.431	6.231	6.328	98,93
Vallès Occidental	751.049	845.942	898.173	910.031	21,17
Prov. Barcelona	4.906.117	5.332.513	5.552.050	5.576.037	13,65
Catalunya	6.506.440	7.210.508	7.570.908	7.555.830	16,13

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

L'increment més important es va produir entre el 2002 i el 2007 amb un creixement del 70,7%. Aquest ritme de creixement però, es redueix dràsticament al 14,7% per al període del 2007 al 2012 i al 1,6% del 2012 al 2017.

Gràfic 1. Comparativa territorial. Evolució de la població 2002-2017

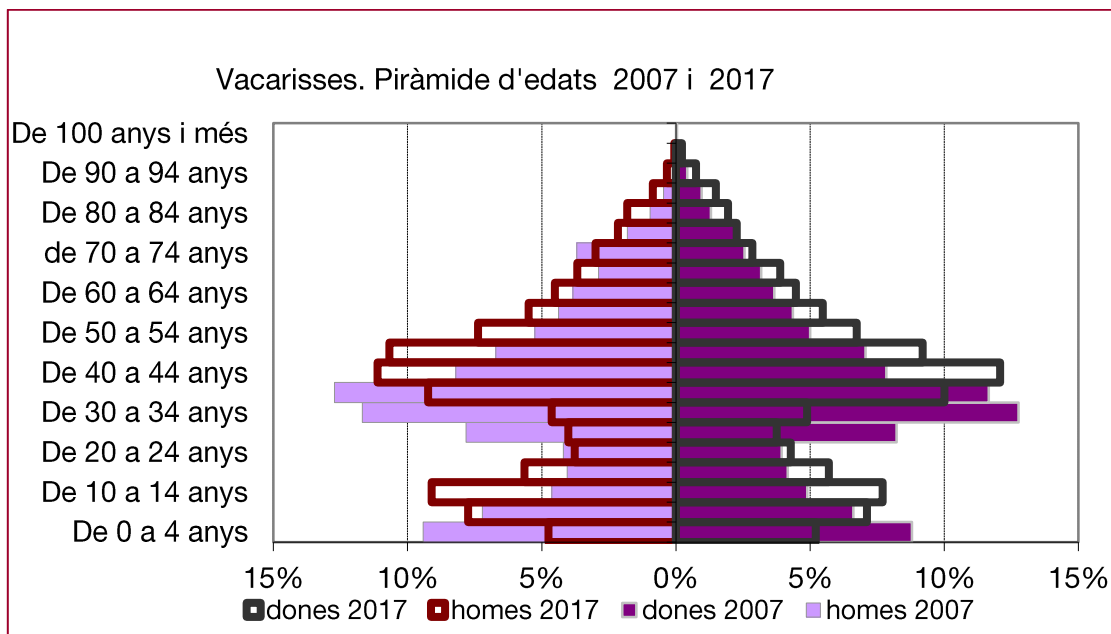

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

La piràmide de la població de Vacarisses ens permet observar la seva distribució per edat i gènere. En el gràfic 2 es presenten dues piràmides superposades. La de tonalitats violetes correspon a la població del 2007 i es superposa a la piràmide del 2017 on queden marcats els contorns. La piràmide poblacional actual de Vacarisses presenta una concentració de població entre els 35 i 54 anys. Aquesta és la població que 10-15 anys enrere tenia entre 25 i 39 anys i que coincideix amb una arribada al

municipi com a contingent migratori. Aquests grups d'edats, en edat reproductiva, ha permès un repunt de la població infantil i jove d'entre 5 i 19 anys.

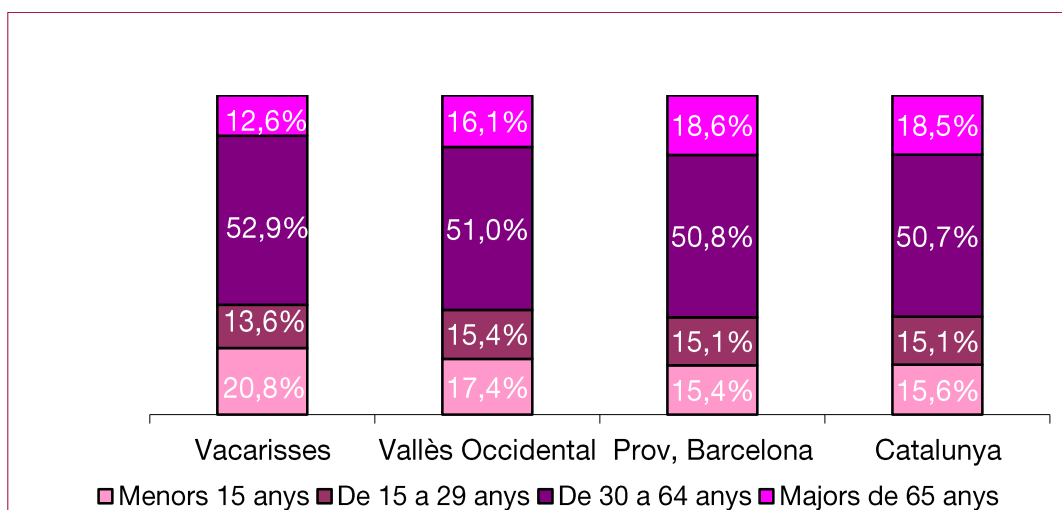
Gràfic 2. Vacarisses. Piràmide d'edats. Comparativa 2007 i 2017

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

L'edat mitjana de la població de Vacarisses és de 38,77 anys, el que topa amb el llindar d'acabament de la vida fèrtil d'un tram important de la població. L'edat mitjana de la població de Vacarisses és lleugerament inferior a la de la província de Barcelona, de 42,5 anys, i la de Catalunya, de 42,4 anys, i per tant, lleugerament més jove que en els àmbits territorials comparats, tot i que la tendència a l'envelliment és un tret característic de les societats industrialitzades, Vacarisses té una població lleugermanet més jove que l'observada a la comarca del Vallès Occidental, la província de Barcelona i Catalunya, amb un 20,8% de població menor de 15 anys respecte el 15% dels àmbits territorials de comparació o el 12,6% de població major de 65 anys respecte el 16,1% del Vallès Occidental o el 18,5% de Catalunya i la província de Barcelona. Per confirmar la dada d'una població menys envellida a Vacarisses, es pot observar que el seu índex d'envelliment es situa en el 56,98%, mentre a la província de Barcelona és de 113,5 i a Catalunya de 117,5.

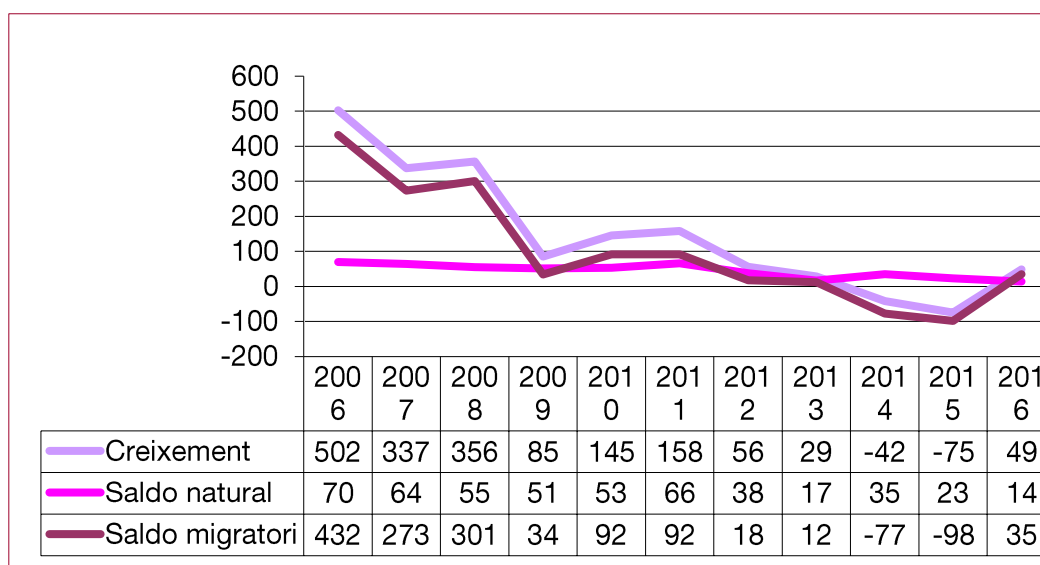
Gràfic 3. Comparativa territorial. Distribució de la població per edats 2017

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

El fenomen migratori és el principal factor de creixement de la població a Vacarisses i també el que pot assegurar part del relleu poblacional. Així, la seva intensitat va ser més elevada del 2006 al 2008. En canvi, al 2009 es produeix un canvi de tendència, es relentitza l'arribada de població i el saldo migratori esdevé negatiu en els anys 2014 i 2015, és a dir, marxa més població de la que arriba. Aquesta situació va fer que en aquests anys es produís una reducció de la població ja que els naixements no van ser suficients com perquè el saldo de creixement total esdevingués positiu.

Gràfic 4. Vacarisses. Creixement de la població 2006-2016

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT). Nota: IDESCAT no incorpora les dades 2017 respecte a naixements i defuncions.

La majoria de la població resident a Vacarisses és nascuda fora del municipi, 85,8 %. Tot i així, la majoria ha nascut a la mateixa comarca, 54,8% i una quarta part ha nascut a una altra comarca. En canvi, el percentatge de persones nascudes a l'estranger és d'un 5,72%, molt inferior als percentatges que s'observen per a la comarca del Vallès Occidental, 13%, o la província de Barcelona i Catalunya, amb un 17,2% i un 17,6% respectivament.

Taula 3. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2017

	Mateixa comarca		Altra comarca		Nascuts a l'estranger		Total Població
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%	
Vacarisses	3.469	54,82	1.604	25,35	362	5,72	6.328
Vallès Occidental	405.126	44,52	214.342	23,55	118.440	13,01	910.031
Prov. Barcelona	2.526.656	45,31	1.047.186	18,78	959.885	17,21	5.576.037
Catalunya	3.640.588	48,18	1.459.294	19,31	1.330.944	17,61	7.555.830

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

La població estrangera per tant, representa un volum petit de la població total del municipi, amb una taxa d'estrangeria del 3%. Tot i que la variació en els darrers quatre anys ha estat negativa, -0,5%, la variació respecte del 2016 ha estat d'un 14,6%. L'origen d'aquesta població és majoritàriament europeu, així, de les 5 principals procedències tres pertanyen a la UE i les altres dues a països de Latinoamèrica (Argentina i Hondures). Aquesta és una població relativament jove amb 38,2 anys de mitjana, molt similar a l'edat mitjana per a tota la població de Vacarisses que se situa en 38,7 anys.

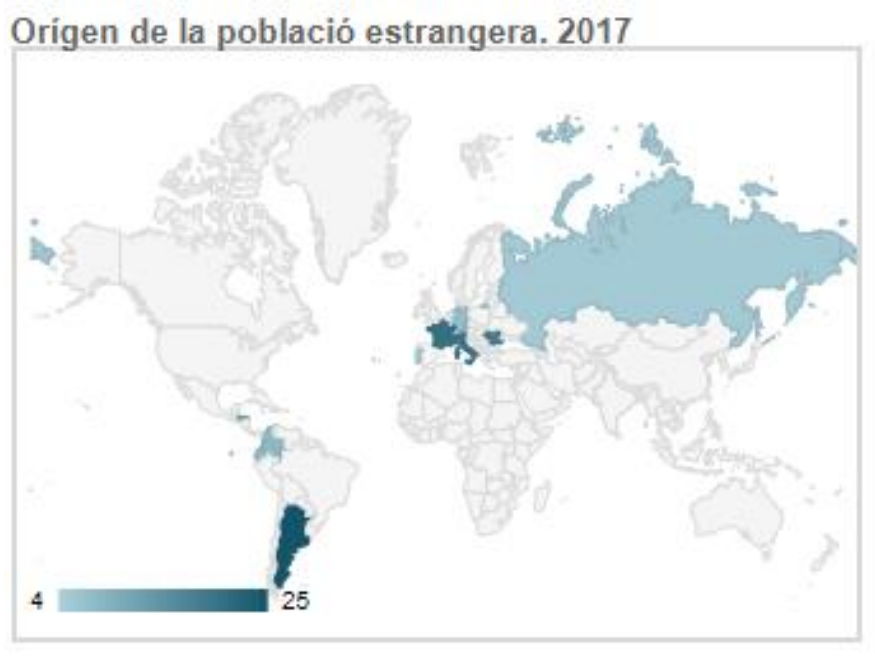
Taula 4. Origen de la població estrangera. Taxa d'estrangeria 2017

Població estrangera 2017	189	
Variació anual	14,6%	
Variació 2013-2017	-0,5%	
Edat mitjana	38,21	
Taxa d'estrangeria	3,0%	
5 principals nacionalitats	94	Taxa respecte a les 5 nacionalitats
Argentina	25	26,6%

França	20	21,3%
Itàlia	19	20,2%
Romania	18	19,1%
Hondures	12	12,8%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Mapa 5. Origen de la població estrangera de Vacarisses el 2017.

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. https://www.diba.cat/hg2/informes/sintesi_municipal_1.asp

2.1.3. Principals indicadors socioeconòmics

L'activitat econòmica i la creació d'ocupació s'ha incrementat a Vacarisses en els darrers dos anys. Tal i com es pot observar a la taula 5, del 2015 al 2016 l'increment de l'activitat econòmica va ser del 0,4% i d'un 4,8% per al 2017. El sector que major ocupació genera a Vacarisses és la indústria que representa al 2017 el 57% de l'ocupació, seguida pel sector serveis amb el 37,2%. La indústria és un sector important i està ubicada majoritàriament al polígon industrial de Can Torrella on hi ha instal·lades empreses importants com la japonesa Hitachi.

Tot i l'important pes de la indústria al municipi en els darrers dos anys, i el seu increment en llocs de treball, el seu pes s'ha reduït passant de representar el 62,3 % al 2015 al 57% el 2017 a favor del sector serveis que passa de tenir un pes del 32,3%

de l'ocupació al 2015 al 37,2% al 2017. En canvi, el sector de la construcció té un pes residual del 5,8% al 2017 i amb retrocés respecte del 2016 en termes absoluts. L'agricultura per la seva banda, no té un pes específic.

Taula 5. Evolució del nombre d'assalariats per grans sectors d'activitat econòmica 2015, 2016 i 2017

Vacarisses	2015		2016		2017	
	Absoluts	%	Absoluts	%	Absoluts	%
Agricultura	ND	0,00%	ND	0,00%	ND	0,00%
Indústria	773	62,30%	720	57,90%	739	57,00%
Construcció	66	5,30%	102	8,20%	75	5,80%
Serveis	401	32,30%	422	33,90%	482	37,20%
Total ocupats	1.240	100%	1.244	100%	1.296	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

El pes relatiu de l'ocupació que proporciona la indústria a Vacarisses és superior a l'observat en els àmbits territorials del Vallès Occidental i la província de Barcelona. En aquests àmbits territorials l'activitat industrial representa la meitat de l'ocupació registrada a Vacarisses. En canvi, el pes del sector serveis és molt superior al Vallès Occidental i la província de Barcelona, 71% i 80% respectivament, en comparació amb Vacarisses, on representa el 37,2%. La construcció, en canvi, té un pes molt similar per als tres àmbits territorials comparats.

El creixement de l'ocupació en els diferents sectors econòmics s'ha traduït en una reducció de l'atur en els darrers anys. Així, Vacarisses va passar d'una taxa d'atur del 21,3% el 2011, coincidint amb la crisi econòmica, a un 12,1% el 2017. Aquesta tendència a la disminució es manté a data del setembre de 2018, tant a Vacarisses com a la província de Barcelona.

En conclusió podem dir que a Vacarisses, des del 2008, s'ha registrat una reducció de les persones assalariades, tot i que aquest descens ha quedat lleugerament compensat per l'increment del treball autònom, el qual ha crescut respecte del 2008, especialment en el sector serveis i en menor mesura en la indústria. Aquestes dades contrasten amb les registrades per al conjunt del Vallès Occidental, comarca on s'ha recuperat i fins i tot incrementat el volum de persones assalariades, gràcies al creixement del sector serveis i agrícola, i en canvi, s'ha registrat una reducció del treball autònom, especialment a costa de la construcció i la indústria.

Taula 6. Vacarisses i província de Barcelona. Taxa d'atur comparativa 2011, 2014 i 2017

Taxa d'atur	Total			
	2011	2014	2017	2018 ³
Vacarisses	21,3%	19,1%	12,1%	11,6%
Província de Barcelona	17,5%	16,5%	11,4%	10,45%

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals

L'impacte de la crisi econòmica del 2008 s'ha saldat, fins al 2017, amb una pèrdua d'un 15,7% de llocs de treball entre la població de Vacarisses, en què 242 persones més van engrossir les files de l'atur. La taxa de desocupats, com es pot observar a la taula 6, va tocar sostre entre el 2011 i el 2014 i va començar a disminuir a partir de llavors, tot i que actualment encara no s'ha arribat al nivells previs a la crisi. Aquest impacte ha estat superior a l'observat per al conjunt de la comarca del Vallès Occidental (veure annexos), on tot i la pèrdua inicial de llocs de treball la recuperació final dona un saldo positiu d'un 1,8% entre el 2008 i el 2017. En la següent taula podem observar com el saldo ha estat especialment negatiu per als sectors de la indústria, amb una pèrdua d'ocupació del 27,9%, i el de la construcció, amb un 21,8%. En canvi, la pèrdua de llocs de treball no ha estat tan pronunciada en el sector serveis on, en canvi, la recuperació ha estat positiva respecte del 2008 en un 15,6%.

Taula 7. Treballadors assalariats a Vacarisses. Comparativa entre sectors, 2008-2017

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Totals
2008	ND	1.025	96	417	1.538
2009	ND	764	100	393	1.257
2010	ND	869	90	403	1.362
2011	ND	730	74	394	1.198
2012	1	736	43	343	1.123
2013	ND	770	37	371	1.178
2014	ND	806	42	373	1.221
2015	ND	773	66	401	1.240
2016	ND	720	102	422	1.244
2017	ND	739	75	482	1.296

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

³ Les dades del 2018 corresponen a data del setembre a falta de saber l'evolució per a la mitjana de l'any.

Entre el col·lectiu de persones autònomes de Vacarisses també es va produir un descens en l'ocupació durant la crisi, tot i que en menor mesura respecte el descens que es va generar entre les persones assalariades. Aquesta davallada va durar fins el 2013, any en què va començar la recuperació, i es va arribar al 2017 amb un saldo positiu d'un 9,6% més de persones autònomes que respecte del 2008. Tots els sectors presenten una recuperació excepte el sector de la construcció, en què hi ha una pèrdua neta del 27,9% dels autònoms. La dinàmica d'evolució del treball autònom és diferent a l'observat per al Vallès Occidental (veure annexos), on s'ha produït una reducció del 5,2% del treball autònom del 2008 al 2017, sent el sector més castigat el de la construcció, amb una pèrdua del 31,9%, seguit pel de la indústria, amb una pèrdua del 21%.

Taula 8. Autònoms a Vacarisses. Comparativa entre sectors, 2008-2017

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Totals
2008	1	58	154	254	467
2009	2	54	137	255	448
2010	2	54	126	276	458
2011	1	54	115	288	458
2012	1	53	107	276	437
2013	1	52	113	276	442
2014	2	57	109	292	460
2015	2	59	113	303	477
2016	2	60	113	306	481
2017	5	62	111	334	512

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

2.2. ELS RECURSOS I EQUIPAMENTS CULTURALS

2.2.1. Agents culturals

Els agents culturals, segons Alfons Martinell, són resultat dels processos d'organització i estructuració social d'acord amb els valors, tradició i normes del seu context. Segons aquest autor “... s'agrupen per intervenir a partir de les seves pròpies interpretacions o valoracions de la realitat per contribuir a la vida cultural del seu entorn en un sentit ampli... . Són fonamentals per l'articulació de les polítiques socials i culturals en un Estat democràtic sigui quina sigui la ideologia dominant dels governs Són una variable dinàmica del territori que van canviant i evolucionant al llarg del temps d'acord amb les condicions de desenvolupament i la seva distribució

*territorial...*⁴. Des d'aquesta perspectiva s'entén que les polítiques culturals posades en marxa a partir de l'acció cultural de les institucions públiques requereixen necessàriament d'agents i actors concrets que assumeixin responsabilitats en relació als objectius que la mateixa política proposi.

Els agents culturals que identifiquem a Vacarisses són:

- Les institucions públiques a través de l'Ajuntament de Vacarisses.
- Associacions sense afany de lucre

No s'observa la presència d'agents culturals de caràcter privat.

Estructuració i articulació dels agents culturals:

L'Ajuntament de Vacarisses

L'Ajuntament de Vacarisses disposa d'un ventall de recursos de caràcter cultural per a donar servei al teixit social i la població en el desenvolupament de la cultura des de les seves diferents vessants.

1. Equip humà

Bona part de l'activitat cultural a Vacarisses es desenvolupa a través de la Regidoria de Cultura que compta amb una persona tècnica auxiliar de cultura contractada a temps complet i el regidor de Cultura. L'activitat de la regidoria se centra en:

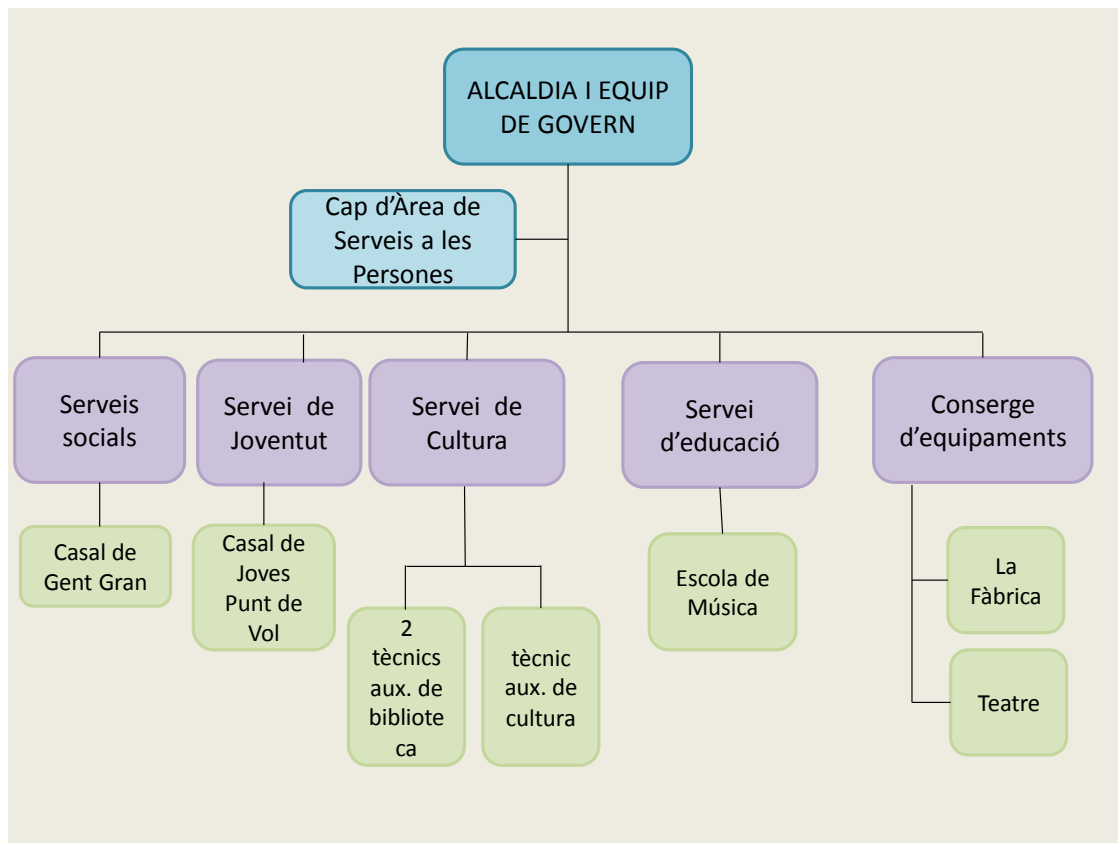
- **Programació d'activitats festives al municipi.** La qual és planificada tenint en compte el calendari de festes i activitats que tenen un programació estable, com són la Festa Major de Vacarisses, la Festa Major Petita, i el calendari de festes tradicionals.
- **Programació d'activitats culturals.** Aquesta és programada en funció de les demandes de les entitats i per tant, pot variar, per exemple obres de teatre realitzades pels diferents grups de teatre de Vacarisses, recitals de poesia, música al Casal de Cultura, etc.
- **Gestió dels equipaments i reserva d'espais per a les entitats usuàries.** Els equipaments actuals a Vacarisses són: Casal de Cultura, la Fàbrica, la Biblioteca, el Castell, l'Arxiu municipal. Altres equipaments que no depenen directament de cultura són: Escola de Música i Casal de Joves Punt de Vol i el Casal de Gent Gran.

De la Regidoria de cultura també depenen dues de les tècniques auxiliars de la Biblioteca.

⁴ Martinell Sempere, Alfons. *"Los agentes de la cultura"*. Manual Atalaya. Apoyo a la Gestión Cultural.

A continuació es presenta l'organigrama de l'Àrea de Serveis a les Persones on queda reflectit únicament la relació de serveis i equipaments objecte d'estudi.

Diagrama 1. Organigrama de l'Àrea de Serveis a les Persones de l'Ajuntament de Vacarisses

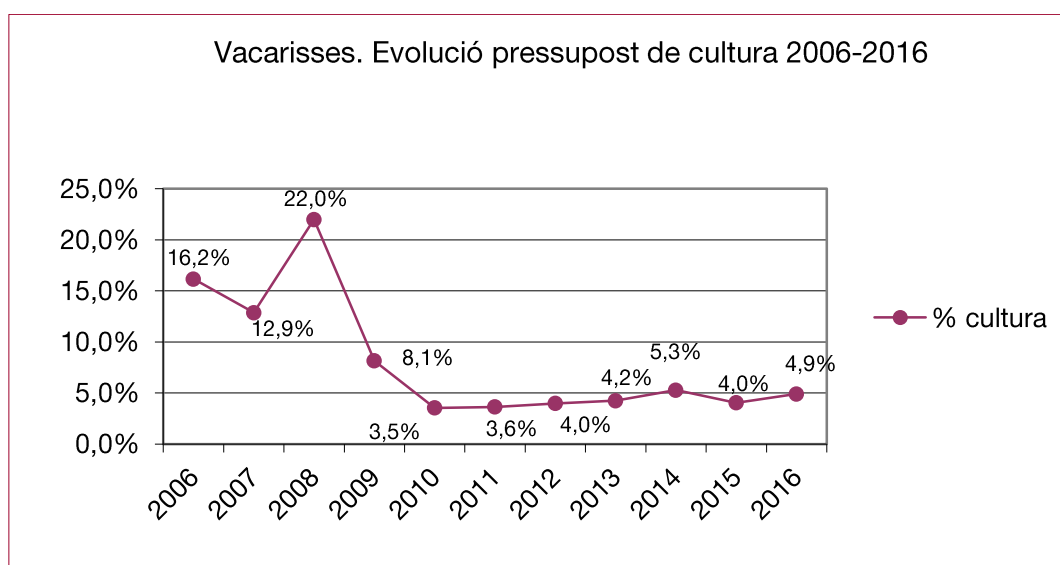

Font: elaboració pròpia a partir de l'organigrama de l'Ajuntament de Vacarisses

2. Pressupost

El pressupost municipal ha experimentant importants canvis en els darrers anys. Del 2006 al 2008 el pressupost de cultura va suposar una part important del pressupost municipal, arribant al 22% en el 2008, tot i que cal esmentar que aquest increment es deu a les inversions que es van dur a terme en la construcció de la Biblioteca i de l'Escola de Música. En el 2009 experimenta una reducció de 14 punts, coincidint amb la crisi econòmica, i arriba al 3,5%, el percentatge més baix dels darrers 12 anys. Les dades dels darrers tres anys (2014-2016) situen en un 4,73% el percentatge de despesa municipal en cultura, les oscil·lacions anyals estan reflectives al gràfic 5.

Gràfic 5. Vacarisses. Evolució del pressupost de cultura 2006-2016

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

En els darrers quatre anys el percentatge del pressupost destinant a cultura a Vacarisses oscil·la entre el 4,2% i 5,3%, mentre que el percentatge del pressupost de cultura de la mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 habitants de la província de Barcelona oscil·la entre el 6,5% i el 7,7%, al voltant de 2 punts per sobre del destinat a Vacarisses. La despesa en cultura per habitant és un altre indicador per conèixer la capacitat d'inversió municipal en cultura. A Vacarisses la despesa en cultura per habitant ha suposat un 66,1€ de mitjana del 2013 al 2016. En canvi, la despesa en cultura per habitant per a la mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 habitants de la Província de Barcelona és de 72,4€ de mitjana, és a dir, un 3% més de mitjana observada a Vacarisses.

Taula 9. Comparativa del percentatge del pressupost de cultura i la despesa de cultura/ habitant. Anys 2013-2016

	Percentatge del pressupost de cultura		Despesa cultura/habitant	
	Ajuntament de Vacarisses	Mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 hab. Prov. Barcelona.	Cultura/habitant a Vacarisses	Mitjana de municipis d'entre 5.500 i 7.500 hab. Prov. Barcelona.
2013	4,2%	7,2%	60,2€	71,7€
2014	5,3%	6,6%	77,4€	68,0€
2015	4,0%	6,5%	63,4€	71,2€
2016	4,9%	7,7%	63,5€	79,0€

Font: elaboració pròpia a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Fent un desglossament pels capítols principals del pressupost (veure annex), es pot observar que Vacarisses destina un percentatge moderadament alt (35,4%) pel que fa al capítol I (despeses de personal), però inferior al que es dedica al conjunt de l'Ajuntament per aquest mateix concepte. Els ajuntaments del mateix tram de població destinen el 21,6%. Pel capítol II – béns corrents i serveis propis de l'Ajuntament-, Vacarisses destina 59,1% de mitjana (període 2013-2016) en cultura, mentre que els ajuntament de poblacions similars destinen el 47,1% del pressupost de cultura. Els % d'aquests dos capítols estan intrínsecament vinculats a la pròpia estructura urbanística del municipi. Quan al capítol IV del pressupost municipal de cultura –transferències corrents a altres agents- Vacarisses hi destina el 4,5% del pressupost, per sota de la mitjana dels municipis del mateix tram de població, que és del 8,8%. El capítol VI –inversions en cultura- és del 0,9%, però les despeses en aquest capítol depenen molt de si la despesa ja s'ha fet anteriorment, com és el cas de Vacarisses en el seu parc d'equipaments culturals. En definitiva Vacarisses dedica un percentatge alt de despesa del pressupost de cultura a fer front al conjunt d'equipaments del seu terme municipal, dedica menys recursos a les transferències corrents a altres agents i manté un perfil molt baix pel que fa a inversions, perquè el gruix d'aquestes inversions ja es van produir fa uns anys.

Teixit associatiu

Vacarisses compta amb un ampli ventall d'entitats⁵ de caràcter molt divers. De les 80 entitats registrades, 32 són entitats de caràcter cultural, el que representa el 40% del total de les entitats del municipi. Aquest percentatge és lleugerament inferior a l'observat per al Vallès Occidental on representen el 46,2%, i per sobre a l'observat a la província de Barcelona on representen el 31,1%. Segons el volum de població a Vacarisses li corresponen 5 entitats per cada 1.000 habitants, per sobre de les que es registren al Vallès Occidentals, 3 o a la província de Barcelona 3,8.

Taula 10. Nombre d'entitats. Comparativa territorial

	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats	Entitats culturals/ 1.000 hab.
Vacarisses	80	32	40,00%	5,06
Vallès Occidental	6.290	2.903	46,20%	3,19
Província Barcelona	69.912	21.712	31,10%	3,89

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya
Actualització: maig2018

http://justicia.gencat.cat/ca/serveis/guia_d_entitats/

⁵ La Guia d'entitats de Vacarisses té recollides 79 entitats de les quals 21 són de caràcter estrictament cultural i 13 són associacions de veïns de les diferents urbanitzacions que componen el municipi i que tenen un marcat objectiu cultural. Donat que la diferència en les dades és molt reduïda respecte de les dades publicades pel Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, s'ha optat per agafar les obtingudes per aquest últim organisme.

El teixit cultural a Vacarisses és heterogeni, el que vol dir que agents socials vinculats a altres àmbits, com l'esport o les entitats veïnals, tenen un component cultural reconegut, el que li confereix riquesa i diversitat. Des de l'Ajuntament de Vacarisses es va editar una guia d'entitats al 2018, on es recullen totes les entitats del municipi segons tipologia. Tanmateix, si entenem la cultura des d'una perspectiva àmplia, algunes entitats, tot i desenvolupar activitats catalogades en un altre àmbit, també tenen important vessant cultural i artístic. En aquest sentit podem catalogar tipologies d'entitats amb marcat component cultural:

- Entitats de cultura popular: entitats que tenen com a objectiu promocionar la cultura popular. En el cas de Vacarisses totes ho fan de la cultura catalana.
- Entitats culturals: entitats orientades a la promoció i difusió de la cultura des de diferents àmbits i en un sentit extens (música, teatre, lectura, fotografia, etc.).
- Entitats culturals vinculades a l'entorn natural i les activitats excursionistes: aquestes entitats tenen com a objectiu conèixer i promocionar el patrimoni natural del municipi.
- Entitats d'oci, lleure i esport amb un component cultural i artístic: són entitats de caràcter esportiu però, amb una marcada vessant cultural i artística.
- Entitats veïnals: són entitats que neixen amb un doble objectiu. Per una banda, fer-se eco de les necessitats socials i urbanístiques del nucli residencial i d'altra banda, oferir activitats d'oci, lleure i cultura a la població de les urbanitzacions on s'ubiquen. Així, aquestes entitats desenvolupen activitats culturals com el teatre, dansa, festes tradicionals, etc. El paper d'aquestes entitats té també un caràcter cohesionador de la seva població.

A la següent taula s'exposen les entitats de Vacarisses amb una vessant cultural:

Taula 11. Entitats amb caràcter cultural i segons tipologia

Nom de l'entitat	Tipologia
Associació Cul-Actiu	Cultural
Associació per a la Cultura i el Lleure de Vacarisses	Cultural
Unió de Col·leccionistes de Vacarisses	Cultural
Associació Grup de Teatre La Barraca d'en Manóix	Cultural
Associació Grup Teatre Jove de Vacarisses	Cultural
Associació Museu Arxiu de Vacarisses	Cultural
Associació Vacarisses Radio	Cultural
Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana	Cultural
Cor de Vacarisses	Cultura popular
Associació Diables de Vacarisses	Cultura popular
Associació Esbart Dansaire de Vacarisses	Cultura popular
Associació de Timbalers de Can Serra	Cultura popular
Associació Vatukada	Cultura popular
Associació Xics de Vacarisses	Cultura popular

Associació de Gegants de Vacarisses	Cultura popular
Coordinadora de la Baixada de la Vaca	Cultura popular
Grallers de Vacarisses	Cultura popular
Asociación Cultural Madre Tierra	Cultural vinculada a l'entorn natural
Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses	Cultural vinculada a l'entorn natural
Club de patinatge artístic de Vacarisses	Cultura, oci, lleure i esport
Associació Palà Cultura i Esport	Veïnal
Associació de Propietaris Torreblanca I	Veïnal
Associació de Veïns de Can Serra	Veïnal

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides a la Guia d'Entitats de Vacarisses 2018. Ajuntament de Vacarisses.

Les entitats culturals de Vacarisses esdevenen un actiu fonamental per el desenvolupament de la vida cultural del municipi i representen un element indispensable per l'aprofitament de les potencialitats del municipi.

A nivell territorial les entitats culturals es troben localitzades majoritàriament, en el nucli del municipi, que es també on es desenvolupen la majoria de les activitats culturals. Només algunes de les Associacions de Veïns de les urbanitzacions també contemplen un component d'activitat cultural. Així, existeix una desigual distribució territorial tant de la ubicació de les entitats culturals, com de les activitats culturals, entre el centre del municipi i les urbanitzacions.

Les entitats culturals de Vacarisses es configuren com un teixit força consolidat i amb dinamisme, tot i que amb una dinàmica d'activitat subjecte a cicles, el que li confereix certa vulnerabilitat. S'observa com algunes entitats amb forta presència, activitat i rellevància cultural, mostren algunes dificultats relacionades amb la manca d'adhesió de nous socis, de relleu generacional i d'implicació de les persones associades. Han experimentat un creixement en el seu nombre i activitat en els darrers anys perquè donen resposta a necessitats socials de caràcter cultural com:

- Ser espais col·lectius on desenvolupar activitat cultural segons interessos personals.
- Les necessitats educatives d'infants i joves en forma d'activitats extraescolars (ex. el teatre).
- Generar activitat comunitària desenvolupant activitats culturals de caràcter social que generen un clima i un entorn de participació cívica i cultural al municipi.

Finançament

La principal font de finançament de les entitats és a través de les subvencions municipals. S'atorguen de manera anual mitjançant concurrència competitiva a les diferents entitats presents al municipi i en particular, al servei de cultura, a les entitats culturals en funció de les seves activitats. La seva quantia depèn de l'entitat i activitat desenvolupada. Tot i que en la majoria de casos les subvencions esdevenen una font vital es manifesta la seva insuficiència per cobrir les necessitats de les entitats. En alguns casos les entitats fan pagar quotes a les persones associades. Una altra via de finançament de les entitats és a través de les activitats que desenvolupen: cursos i formacions, activitats extraescolars, venda de productes propis, gestió del bar durant les festes, etc.

El finançament de les entitats comporta alguns reptes per al seu funcionament intern. Per una banda, la dependència vers les subvencions fa que les entitats siguin força vulnerables. La gestió dels recursos econòmics a nivell comptable i d'hisenda, justificacions de projectes, etc. comporta un volum de treball que donada la grandària de les entitats i la implicació de les persones adherides, esdevé també un repte que les entitats han de sortejar quotidianament.

A la taula següent podem observar l'evolució de les subvencions a les entitats de cultura. L'any 2011 es va produir un increment de les subvencions del 25,9% respecte del 2010. A partir del 2012, s'observa una dinàmica de reducció de les subvencions a les entitats, especialment important és la del 2011 al 2012, del 25,1%, i malgrat el lleuger increment de les entitats beneficiades. En el 2016 es produeix un estancament de l'import destinat a les subvencions, que al mateix temps és acompanyat d'un lleuger increment del nombre d'entitats beneficiàries. Al 2018 s'apunta un canvi de tendència amb un increment del 22% del pressupost respecte del 2017, coincidint amb la recuperació econòmica que s'inicia al voltant d'aquest any, però, sense arribar a l'import màxim aconseguit al 2011.

Taula 12. Evolució de les subvencions de cultura i nombre d'entitats beneficiàries

ANY	IMPORT CONCURRÈNCIA	% VARIACIÓ PRESSUPOST	NÚM. ENTITATS
2010	15.800,56 €		9
2011	19.904,00 €	25,97%	12
2012	14.903,00 €	-25,13%	13
2013	14.804,00 €	-0,66%	10
2014	14.404,00 €	-2,70%	10
2015	13.554,00 €	-5,90%	8
2016	13.554,00 €	0,00%	11
2017	13.554,00 €	0,00%	14
2018	16.554,00 €	22,13%	12

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades per l'Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura.

Taula 13. Entitats culturals. Objectius i Activitats.

Nom de l'entitat	Objectius	Activitats
Cor de Vacarisses	- Promocionar la cultura musical i donar a conèixer qualsevol activitat musical - Promoure i donar a conèixer els valors propis de la cultura i la llengua catalana.	- Concerts
Associació Cul-Actiu	- Promocionar, difondre i organitzar activitats culturals de tot tipus.	- Caldo de Nadal el 23 i 24 de Nadal
Associació per a la Cultura i el Lleure de Vacarisses	- Fomentar la formació d'adults mitjançant activitats culturals i de lleure	- Cursets, cicles de conferències, teatre, etc.
Associació Cultural Madre Tierra	- Promoure activitats des d'una perspectiva solidària en quatre àmbits: lleure cultural, creatiu i ecològic o de salut global, fent possible treballar la realitat social des de la consciència solidària	- Promotors de la Trobada Internacional de Meditació per la Pau. - Meditació, dissabtes alterns, a les 18h a la Sala de La Fàbrica.
Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses	- Promocionar activitats excursionistes, esportives, culturals i de lleure pel terme municipal de Vacarisses. Orientades a conèixer, estudiar, conservar i apreciar la natura, la història, les tradicions, els costums, la llengua, la literatura, l'art, la ciència i la cultura en general.	- Excursions familiars
Associació Grup de Teatre La Barraca d'en Manoix	- Promoció de l'expressió teatral, desenvolupament artístic i activitats teatrals.	- Activitats teatrals
Associació Grup Teatre Jove de Vacarisses	- Col·laborar en la construcció d'una societat culturalment més rica, oberta i lliure, tolerant, solidària.	- Activitats teatrals
Associació Moto Clàssic	- Col·laborar, fomentar i promoure activitats relacionades amb el món del motor. - Fomentar i promoure	- Trobada anual de motos

	activitats culturals i de lleure al municipi.	
Associació Museu Arxiu de Vacarisses	- Ensenyar la història de Vacarisses. - Conservar i exhibir objectes relacionats amb la història de Vacarisses. - Donar suport a institucions referents en matèria històrica.	- Col·labora amb les Jornades Europees del Patrimoni.
Associació Palà Cultura i Esport	- Desenvolupar i fomentar actes culturals, socials i recreatius, a les urbanitzacions.	- Organització de la festa major d'estiu el 15 d'agost - Obres de teatre al Casal de Cultura dos cops a l'any. - Sopar concert
Associació de Timbalers de Can Serra	- Actuar i col·laborar en diferents activitats que s'organitzin	- Tocar en activitats
Associació Vacarisses Radio	- Defensar la pluralitat de l'emissora de radio municipal de Vacarisses - Fomentar la participació	- Emetre programes de radio d'elaboració pròpia amb continguts variats i per a tots els públics
Associació Vatukada	- Col·laborar amb diferents entitats culturals dins i fora del municipi.	
Associació Xics de Vacarisses	- Promoure diferents àmbits de la cultura tradicional	- Creació i muntatge d'espectacles de teatre de carrer. - Realització der muntatges on s'utilitzi foc, bestiar, gegants, etc.
Associació de Gegants de Vacarisses	- Promoure activitats relacionades amb la Cultura Catalana.	- Portar gegants - Confecció de Balls i danses - Producció de cossos i grups que actuïn com a seccions d'aquesta i presentin els mateixos objectius
Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana	- Aprofundir en tots els aspectes referits al reforçament de la identitat nacional catalana. - Incrementar l'ús social de la llengua catalana des d'una vessant progressista,	- Inactiva en aquests moments

	democràtica i solidària.	
Coordinadora de la Baixada de la Vaca	- Consolidar i divulgar la tradició de la Festa de la Vaca	- Coordinació de les tasques a desenvolupar per les entitats que hi intervenen en la Festa.
Grallers de Vacarisses	- Acompanyar en tots els actes i sortides a la Colla Gegantera de Vacarisses. - Fomentar la cultura tradicional i popular.	- Actes, xerrades, concerts, concursos i cercaviles.
Unió de Col·leccionistes de Vacarisses	- Promocionar el col·leccionisme a Vacarisses	- Organització de fires i trobades de col·leccionisme. - Participació en altres activitats relacionades amb el món del col·leccionisme.

4. Sociograma i relacions en xarxa del teixit associatiu i cultural de Vacarisses

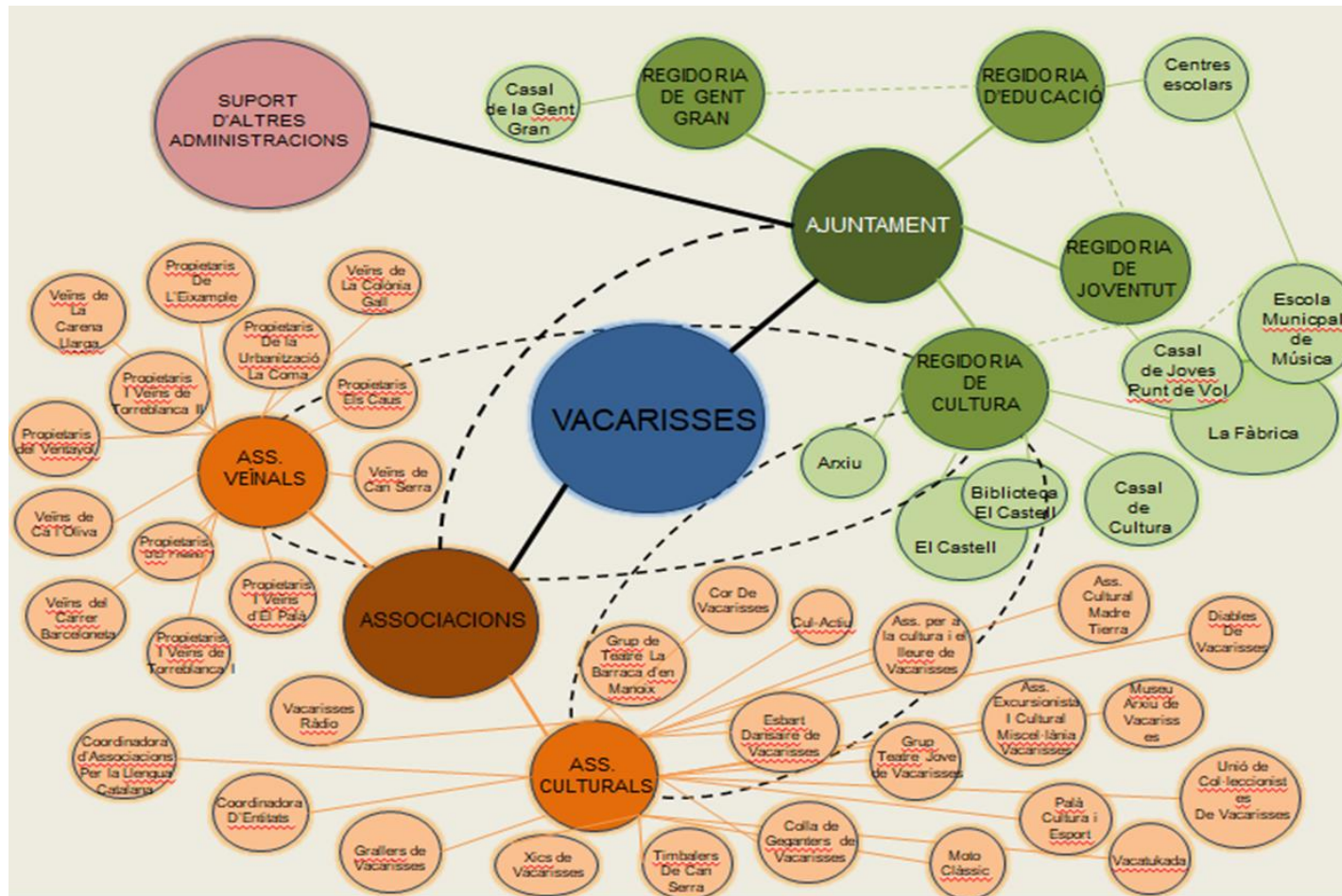
En el següent sociograma podem observar els diferents agents socials implicats en la realitat cultural del municipi.

D'una banda l'Ajuntament, amb la Regidoria de Cultura com a promotora d'una part important de l'activitat cultural, i les Regidores de Joventut, Educació i Gent Gran, que també estan implicades en activitats de caràcter cultural tot i que no únicament.

La Regidoria de Cultura esdevé el pol des del qual es gestionen els diferents equipaments culturals. D'altra banda, les entitats culturals també estan especialment vinculades a aquesta, per l'ús intensiu que fan dels equipaments culturals i la necessitat de programació de les activitats pròpies. Algunes de les associacions veïnals amb més component cultural també estan vinculades a la Regidoria de Cultura, la Regidoria de Participació Ciutadana i la Regidoria de Joventut.

En el gràfic es pot veure com equipaments com l'Escola Municipal de Música i el Casal de Joves Punt de Vol interseccionen amb la Fàbrica, ja que estan ubicats al seu recinte. Així mateix, la Biblioteca el Castell intersecciona amb el Castell pel fet d'estar-hi ubicada.

Diagrama 2. Sociograma i relacions en xarxa del teixit associatiu i cultural de Vacarisses

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de la Guia d'Entitats editada per l'Ajuntament de Vacarisses i les entrevistes realitzades

2.2.2. Equipaments culturals

Vacarisses disposa d'un ventall d'equipaments culturals públics, una gran part situats al nucli antic, que donen servei a les necessitats culturals del municipi:

- Casal de Cultura
- La Fàbrica
- El Castell
- Arxiu municipal

Alguns d'aquests equipaments acullen en les seves dependències diferents equipaments i serveis que en alguns casos no depenen directament de la Regidoria de cultura tot i que sí es consideren serveis culturals, per la seva funció i activitats:

-La Fàbrica acull:

- L'Escola de Música
- El Casal de Joves Punt de Vol

-El Castell acull la Biblioteca el Castell.

Equipaments amb activitat cultural tot i que no depenen de la Regidoria de Cultura són:

- Escola Municipal de Música
- Casal de Joves Punt de Vol
- Casal de Gent Gran

A continuació es presenten les fitxes de les característiques per a cada un dels equipaments i serveis culturals de Vacarisses:

- El **Casal del Cultura** alberga també un espai escènic. El bar és l'espai central del Casal fent-se d'ell un ús polivalent, tant per les exposicions com perquè acull música en viu cada 15 dies. És un pol d'atracció cultural per la població. L'espai escènic esmentat anteriorment, anomenat "el Teatre", no s'ajusta als estàndards marcats pel PECCAT, ni en volum, ni en capacitat de públic. Desenvolupa una

gran activitat, marcada per la programació de la Regidoria de Cultural i per les demandes dels tres grups de teatre existents a Vacarisses.

CASAL DE CULTURA

Titularitat	Pública. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	Carrer dels Oms 1, Vacarisses. Horari en funció de les activitats
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 385,25 m2, distribuït de la següent manera: - Terrassa: és un espai pel que s'entra al Casal de Cultura i que serveix com a terrassa del bar. - Entrada i vestíbul: espai de 22,53 m2 de superfície que permet accedir al Bar i a l'espai escènic. - Bar: és un espai de 72,64 m2 de superfície, i que agrupa una zona d'oci de 55,97 m2, una cuina de 9,09 m2 i l'espai de bar de 7,58 m2. - Espai escènic: adjunt al bar i separat físicament, té una superfície total de 243,52 m2 i un aforament de 210 localitats.
Accessibilitat	Accessible en la majoria de zones, excepte els banys a on s'accedeix per escales.
Activitats	La programació i les activitats a l'espai escènic són, fonamentalment: - Programació dels tres grups de teatre presents a Vacarisses - Ballades de l'Esbart Dansaire de Vacarisses. - Audicions de l'Escola de Música. - Representacions escolars. - Festival de cronometratges. Activitats desenvolupades al Bar del Casal són de caràcter cultural, social i gastronòmic: - Maridatges i cates - Música en viu cada 15 dies, fonamentalment jazz, pop i rock. Aquest és un espai també per promocionar artistes locals. - Paret d'exposicions, principalment fotogràfiques. - Recitals de poesia. El bar fa les funcions de sala de reunions d'entitats i el perfil de les persones assistents és heterogeni.
Difusió i comunicació	Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Xarxes socials - Web municipal - Butlletí municipal de caràcter mensual
Personal	La gestió del bar del Casal de Cultura és a través d'una concessió a 6 anys. L'actual concessionari fa un any que el gestiona. La gestió de la programació de l'espai escènic es realitza des de la Regidoria de Cultura. Una persona contractada per realitzar la part tècnica de l'espai escènic.
Observacions	La concessió comporta la gestió del bar i les activitats culturals que s'hi desenvolupen. Els espais del Casal han estat recentment en reformes i adequat a la normativa per tant, es troba en bon estat.

A l'espai escènic, tot i que va ser rehabilitat encara hi falten aïllaments del so. Els camerinos són molt petits per les seves necessitats, però no disposa d'espai suficient per la seva ampliació i la seva acústica és deficient. El grup de Teatre "Joves de Vacarisses" és l'entitat que, amb diferència (433 hores / 86,08 del total de la utilització dels espais del Casal)

Fotografies

Entrada al Casal de Cultura Teatre

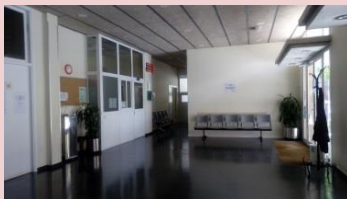
Vestuari

✚ La Fàbrica, com a equipament cultural, esdevé un espai d'allotjament per a una part de les entitats culturals del municipi. És un espai on desenvolupar activitats, fer reunions, guardar material, etc. L'equipament, en aquests moments és insuficient per totes les demandes d'espai existents per part de les entitats culturals. Aquest equipament a més recull altres activitats municipals com: l'Escola Municipal de Música, els Serveis de Borsa de Treball i Serveis Socials, és utilitzat com a espai de patinatge pel Club de patinatge de Vacarisses fins que estigui totalment habilitat el Pavelló esportiu municipal, etc. És un equipament que dona resposta a múltiples necessitats municipals, sense tenir un ús específic i per tant, no se li ha dotat d'un condicionament apropiat per a les activitats que desenvolupa. D'altra banda, la seva ubicació de proximitat a l'Ajuntament i al nucli el fan atractiu. Al ser un espai de convergència de cercles de persones i interessos molt diversos es troba a faltar un espai que permetés ser també un espai on crear xarxa entre aquells que coincideixen però, sovint no es comuniquen.

LA FÀBRICA

Titularitat	Pública. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	i Carretera de la Bauma 1, Vacarisses. Horari en funció de les activitats, tot i que és oberta de 9h del matí a 22h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 1.689,57 m ² , distribuïts en diferents espais: - Vestíbul i recepció - Sala Polivalent

	- Locals socials d'entitats - Escola de Música - Departament de Serveis Socials - Departament de Promoció Econòmica - Magatzem Exterior
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Activitats desenvolupades a l'equipament són diverses en funció de l'espai al que estan destinades. - Sala polivalent és la que recull diferents activitats com: concerts, àpats de caràcter festiu, balls, pista de patinatge artístic provisional, etc. - Locals socials i d'entitats: són espais on al voltant de 10 entitats comparteixen espai de forma estable per guardar material i realitzar les seves activitats. Altres entitats poden fer ús puntual de l'espai. - Departament de Serveis socials: com a espai municipal. - Departament de Promoció Econòmica: com a espai municipal.
Difusió i comunicació	Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Personal	La gestió de la Fàbrica és a través de la Regidoria de Cultura i disposa d'una persona contractada com a conserge. Tanmateix, una part de l'espai està destinat a diferents departaments municipals i l'Escola de Música que és gestionada des de l'Àrea d'Educació, per la que treballen 8 persones.
Usuaris/es	Entitats del municipi
Observacions	Les entitats que més fan servir els espais són l'Associació Cultura i Lleure de Vacarisses i el Club de Patinatge de Vacarisses, les quals van consumir gairebé el 60% de les hores d'ús total. A molta distància (13%) es situa l'Esbart Dansaire de Vacarisses. La resta d'hores d'ús es van repartir entre diferents entitats, de les quals no totes són de caràcter cultural. A part de les entitats mencionades anteriorment, els Geganters i Grallers de Vacarisses, Cor de Vacarisses, Grallers de Vacarisses, Agrupació Escolta i Guies de Vacarisses, Associació Madre Tierra, són algunes de les associacions que es troben allotjades a l'equipament, que també ofereix un servei de lloguer gratuït d'espai per a les entitats que ho demanen.
Fotografies	
Plaça de les moreres Local social compartit	
Vestíbul Aula de música	

- ✚ **Escola Municipal de Música**, tot i no ser servei depenent de la Regidoria de Cultura, té un objectiu eminentment educatiu i cultural. Va ser fundada al 2008 i és hereva d'una organització musical que va fer el traspàs a l'Escola de Música Municipal. Més enllà del seu objectiu pedagògic intervenen en diferents activitats culturals de Vacarisses i han esdevingut un pol d'atracció de la població de les urbanitzacions i d'altres municipis. La seva visió és facilitar que la música arribi a tothom de forma gratuïta, com a escola oberta i integradora. La seva situació a La Fàbrica fa que els espais no estiguin prou habilitats per les seves necessitats, uns exemples són: la manca d'insonorització, o d'espai adequat on fer concerts.

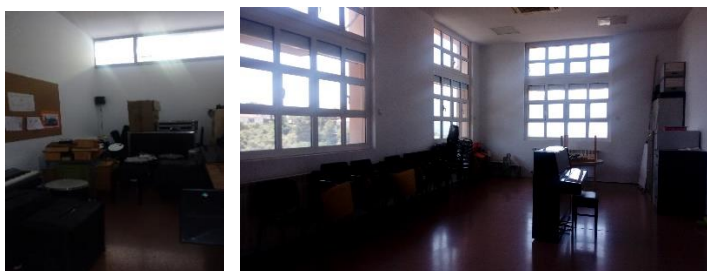
ESCOLA MUNICIPAL DE MÚSICA

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria d'Educació
Ubicació i horaris	Ubicada al recinte de La Fàbrica. Carretera de la Bauma 1 (edifici La Fàbrica). Secretaria de dilluns a dijous, de 16:30 a les 19h. A l'escola l'horari és de matí i tarda: - Dilluns, dimarts i dimecres de 8:30 a 21:45h - Dijous i divendres de 15 a 20h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 284,42m ² . Estan ubicats a l'edifici de La Fàbrica. Ocupen cinc aules polivalents. No disposen d'insonorització, ni d'un espai condicionat per fer concerts.
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Les activitats que desenvolupen són: - Sensibilització de P3 a P5 - 4 cursos de llenguatge musical bàsic en què ja fan instrument. - 4 anys d'educació musical avançada. - Educació musical per a adults. - Tallers amb les Escoles Bressol i de primària. - Projecte sons - Col·laboracions puntuals amb l'Institut. - Participen en la Festa Major, la benvinguda dels Reis d'Orient i la Fira de Drapaires. - Tallers i activitats per a joves La programació s'elabora amb criteris vinculats a les activitats que es desenvolupen a Vacarisses i es nodreixen de les col·laboracions amb altres entitats.
Difusió i comunicació	Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Xarxes socials - Cartells - Bloc propi - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Personal	Disposa de 11 professors/es d'instruments (clarinet, saxo, violí, violoncel, flauta travessera, guitarra, trombó, trompeta, bateria i piano).
Usuaris/es /aforament	Els usuaris inscrits en el curs 2018-2019 és de 165 alumnes. El màxim d'alumnes ha estat en 221.
Observacions	Es financen a partir dels recursos municipals, de les quotes de l'alumnat i de subvencions de la Generalitat que han oscil·lat en

el temps.

Fotografies

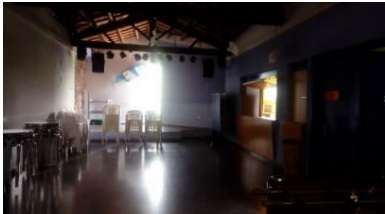
Aules

✚ El Casal de Joves Punt de Vol va ser creat al 2002. És un equipament que depèn de la Regidoria de Joventut. Ofereix un servei de caràcter transversal al jovent de Vacarisses i des d'aquesta perspectiva la vessant cultural és rellevant.

CASAL DE JOVES: PUNT DE VOL

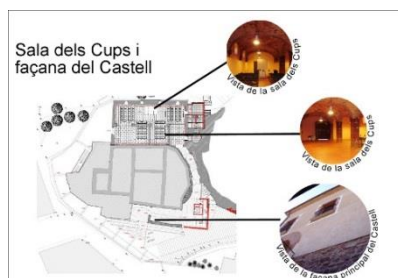
Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Joventut
Ubicació i horaris	Ubicat al recinte de La Fàbrica. Carretera de la Bauma 1. De dimarts a divendres, de 16 a les 20h. Al mes de juliol l'horari s'amplia de 17:30 a 21h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 167,37m² . Ubicats a la planta baixa de l'edifici de La Fàbrica. Els espais disponibles són: - Sala de repàs: 29,67 m² - Sala d'ordinadors: 28,44 m² - Sala d'actes: 88,78 m² - Magatzem: 12,21 m² - Serveis: 8,27 m²
Accessibilitat	Accessible
Activitats	Les activitats que desenvolupen són: - Tallers monogràfics, cursos i formació per a joves (ex. cuina, exposició de fotos, titelles, dansa, taller d'speaking, graffiti, etc.) - Sortides. - Jornades de videojocs a la Biblioteca El Castell - Espais i propostes d'oci: a. Activitat puntuals de teatre social. b. Cicle d'arts escèniques de carrer, quatre dijous de juliol a les 22h de forma anual des dels darrers 10 anys. Els serveis que s'ofereixen són: - Accés a Internet - Borsa de treball - Carnet Jove - Punt d'Informació Juvenil (PIJ) - Reforç escolar
Difusió i comunicació	Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Xarxes socials - A través del educadors - Web municipal - Butlletí municipal de caràcter mensual - Cada dimecres s'envia informació a l'Institut
Personal	L'equip està format per un informador juvenil, dos educadors/es

	socials i dos educadors/es que fan reforç escolar.
Usuaris/es	Lliure accés. En aquests moments acull al voltant de 100 joves
Observacions	L'espai està dividit en tres estàncies. Una sala principal, on hi ha un petit entarimat per a concerts i representacions, i una barra/cuina. En una altre espai hi ha els ordinadors i el PIJ. Un tercer espai que s'utilitza per al casal d'estiu i altres serveis.
Fotografies	
Façana i entrada. Sala d'actes	

El Castell disposa de diferents espais d'ús polivalent que permeten completar l'oferta d'usos de caràcter cultural al municipi.

EL CASTELL

Titularitat	Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura
Ubicació i horaris	Carrer Major, 3. Horari en funció de les activitats
Característiques i recursos	El Castell és un edifici històric que es remunta al segle X. La seva configuració actual data del s. XVIII. En els darrers anys, el Castell va ser sotmès a un llarg procés de rehabilitació, que va permetre inaugurar-lo el maig del 2008 com a equipament municipal. L'edifici conté actualment la Biblioteca El Castell, a la primera i segona planta. A la planta baixa hi ha la Sala dels Cups, un espai apte per a actes diversos (conferències, exposicions, concerts ...). A la planta superior, sota la coberta de l'edifici, s'hi poden trobar diverses sales per a reunions, formacions i Vacarisses Ràdio.
Accessibilitat	Edifici accessible, tot i que l'orografia del terreny, força costerut fa que l'accés no sigui fàcil per a persones amb mobilitat reduïda.
Activitats	En funció de la demanda
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Butlletí municipal de caràcter mensual - Web municipal
Usuaris/es /aforament	
Observacions	

Fotografies

La Biblioteca el Castell és un espai de referència a Vacarisses. Va ser inaugurada al 2008. Tot i que s'observa una disminució del seu ús, l'objectiu és incrementar activitats orientades a l'interès del jovent.

BIBLIOTECA EL CASTELL

Titularitat	Pública municipal. Xarxa de Biblioteques Municipals.
Ubicació i horaris	Ubicada al recinte de El Castell. Carrer Major, 3. De dilluns a divendres, de les 15 a les 20 h. Dimecres i dissabte, de les 9.30 a les 13.30 h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 1.050 m² i una superfície útil de 820 m². Disposen de les següents sales: - Sala d'adults - Sala d'audiovisuals - Sala de revistes, amb una petita sala de col·lecció local - Secció infantil - Zona interna L'equipament disposa de 92 punts de lectura i 9 ordinadors El fons documental és de 22.452 exemplars, sense comptar revistes.
Accessibilitat	Accessible. Tot i que l'equipament és accessible la seva situació geogràfica el fa de dificultós accés per a persones amb mobilitat reduïda
Activitats	Durant el 2017 es van realitzar 40, activitats amb inscripció, un 37% menys que al 2016 i 52 activitats sense inscripció, el que va suposar un 46% més que al 2016. L'any 2017 es van realitzar 18 exposicions, 5 més que l'any 2016. Durant el 2017 es van realitzar 35 visites escolars, 2 concursos i 18 exposicions.

Cedeixen espais per a entitats: Cul-Actiu, Casal de joves Punt de Vol, Escoles d'educació primària. Es troba a faltar fer més activitats orientades a joves i adults.

Difusió comunicació

- i Els mitjans de comunicació utilitzats són:
- Xarxes socials
 - Butlletí de la biblioteca que envien periòdicament
 - Butlletí municipal de caràcter mensual
 - Web municipal
 - Butlletí: Vacarisses, balcó de Montserrat de caràcter mensual

Personal

El servei de biblioteca és atès per tres persones. Un director que depèn laboralment de la Diputació de Barcelona i dues tècniques auxiliars a temps complet.

Usuaris/es /aforament

Els usuaris inscrits a data el 2016 han estat 2.795, i 2.837 al 2017 el que suposa un increment d'un 1,5%. En canvi, els carnets expedits al 2017 han experimentat una reducció d'un 48,9% respecte del 2016.

Taula 14. Persones usuàries de la biblioteca el Castell i percentatges de variació respecte de l'any anterior.

	2016	2017	% de variació anual
Usuaris amb carnet	2.795	2.837	1,50
Carnets expedits durant l'any	188	96	-48,94

Font: elaboració pròpia a partir de les dades facilitades per l'Ajuntament de Vacarisses i per la Gerència de Serveis de Biblioteques i l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Observacions

Fotografies

Vestíbul
Sala de consulta

Espai
d'exposicions

ARXIU MUNICIPAL

Titularitat

Ajuntament de Vacarisses. Regidoria de Cultura.

Ubicació i horaris

Ubicat a l'edifici de l'Ajuntament de Vacarisses. Carrer Pau Casals 17. Horari de dilluns a divendres, de les 12 a les 14h i els dimecres de 16 a 18h amb cita prèvia.

Característiques i recursos

La superfície de l'equipament és de 155,06 m². Disposen dels següents espais:

- Arxiu 1 en planta baixa: 35,73 m²

- Arxiu 2 en planta segona: 27,97 m²
- Arxiu 3 en planta segona: 25,50 m²
- Arxiu 4 en planta segona: 27,44 m²
- Arxiu 5 en planta segona: 38,42 m²

El material està disposat de la següent manera:

- Planta baixa: documents administratius
- Primera planta: arxiu històric des del 1890 i petita sala de consulta. Una part important d'aquest arxiu es va cremar a la Guerra Civil.
- Suport digitalitzat

Accessibilitat

Accessible

Activitats

Serveis que ofereix:

- Consulta de fons
- Suport a la investigació
- Reprografia
- Assessorament a arxius d'entitats i associacions
- Arxiu digital: consulta de la documentació digitalitzada, com dades sobre les eleccions municipals de 1860 a 1905, padrons d'habitants, del segle XIX, fitxers de persones refugiades de la Guerra Civil i un balanç general de la Comissió de proveïments.

Personal

Des de l'any 2012 forma part de la Xarxa d'Arxius Municipis de la Diputació de Barcelona, tot i que rep el suport de la Diputació de Barcelona des del 2008 amb una persona que treballa en la digitalització de l'arxiu.

Difusió comunicació

- i Els mitjans de comunicació utilitzats són:
- Butlletí municipal de caràcter mensual
 - Web municipal

Fotografies

✚ El Casal de la Gent Gran, tot i no ser un equipament cultural pròpiament dit, té com a objectiu dinamitzar activitats per la gent gran des de diferents vessants, i la cultural és una d'elles. Va ser construït al 2005 i acull una associació de gent gran orientada a desenvolupar activitats relacionades amb els seus interessos. La majoria de les activitats culturals proposades són organitzades per la tècnica dinamitzadora que gestiona el Casal.

CASAL DE GENT GRAN

Titularitat	Pública. Regidoria de Serveis Socials.
Ubicació i horaris	Carrer Salvador Badia 1 bis. Horari de dilluns a divendres de 9:30 a 13:00h i de 16:00 a 20:00h.
Característiques i recursos	La superfície de l'equipament és de 174 m2, distribuït de la següent manera: - Bar. - Perruqueria - Espai per a activitats diverses
Accessibilitat	Accessible.
Activitats	Activitats desenvolupades: - Sortides al teatre. - Excursions culturals cada 3 mesos. - Tallers de manualitats Les activitats troncales es programen a partir del calendari festiu. La programació de les activitats es fa en funció dels interessos del moment.
Personal	Per la gestió del Casal de Gent Gran disposa d'una persona tècnica contractada per dinamitzar les activitats del Casal i la Gent gran adscrita.
Difusió comunicació	i Els mitjans de comunicació utilitzats són: - Web municipal. - Dinamitzadora del Casal de la Gent Gran
Usuaris/es /aforament	El Casal de Gent Gran té un aforament per a 62 persones. La majoria de les persones usuàries provenen de les urbanitzacions.
Observacions	El Casal de Gent Gran acull una associació de gent gran amb 280 associats.

Fotografies

Espai interior
Bar

Valoració dels equipaments

Segons els estàndards establerts pel Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya 2010-2020⁶ la dotació existent a Vacarisses és adequada amb excepció de l'Espai Escènic Musical que és inferior als estàndards recomanats en el PECCAT. Així mateix, la disponibilitat d'un Centre Cultural Polivalent no es troba, a Vacarisses, ubicat en un únic espai, sinó distribuït en diferents equipaments (El Castell amb diferents aules polivalents, La Fàbrica amb espais per a les entitats i sala polivalent i el Casal de Cultura).

⁶ El Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya es pot consultar a

http://cultura.gencat.cat/web/.content/dgccc/08_Serveis/Publicacions/documents/arxiu/pec_26_01_11.pdf

Taula 15. Comparativa de l'assignació d'equipaments del PECCAT amb Vacarisses

ESTÁNDAR PER MUNICIPIS DE MÉS 5.000 HABITANTS.	VACARISSES	ADEQUACIÓ
Arxiu municipal (AM) No hi ha obligació legal	Arxiu municipal dividit en dos espais de 155,06 m2	S'està millorant la seva adequació i manteniment
Biblioteca Local (BL)	Ubicada al Castell disposa de 2 plantes	Adequat segons el Mapa de la Lectura Pública de Catalunya ⁷
Centre Cultural Polivalent (CCP1) 1.285 m2	Casal de Cultura, La Fàbrica i El Castell	Adequat
Espai Escènic Musical (E1a) 1.500 m2 i 300 places	Teatre de 243,52 m2 i 210 places	Insuficient

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Pla d'Equipaments Culturals de Catalunya (2010-2020) i les dades de l'Ajuntament de Vacarisses

Des d'una perspectiva tècnica, tot i que els espais són en general ben valorats per part dels agents socials, tant pel que fa a la disponibilitat dels equipaments com a l'esforç realitzat des de l'Ajuntament de Vacarisses per adequar-los i donar resposta a les necessitats culturals, també s'observa una mancança en la disponibilitat d'espais per a les entitats i per donar cabuda a tota la demanda d'activitats culturals existent. En aquest sentit, caldria repensar si és possible donar resposta a totes les entitats culturals i en quins termes ha de ser aquest. Un altre espai depenent de la Regidoria de Medi Ambient, però que està sent utilitzat per algunes entitats culturals, com el Diables de Vacarisses, és la Masia de Cal Mimó. Aquest és un espai que apareix en el punt de mira d'algunes entitats a l'hora de replantejar els seus usos.

2.3. LA REALITAT CULTURAL

L'objectiu d'aquest capítol és desgranar quin és el desenvolupament cultural existent a Vacarisses i com es manifesten les diferents dinàmiques culturals.

2.3.1. Context i política cultural

Des d'una perspectiva política l'acció cultural a Vacarisses té els següents principis que es recullen en el Pla d'Acció Municipal 2015-2019⁸:

1. La cultura com a instrument de cohesió social.
2. L'optimització dels recursos existents.

⁷ El Pla de Lectura Pública de Catalunya pot ser consultat a: http://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/el-servei-de-biblioteques/linies-dactivitat/planificacio-bib/mapa-lectura-publica/documents/MLPC_2014.pdf

⁸ Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-d-actuacio-municipal.htm>

3. Treballar per disposar d'una oferta cultural de qualitat.
4. Protegir i difondre el patrimoni com a element de singularització i recurs per la projecció de la vila arreu.

Per promoure aquests principis les actuacions que es preveuen s'agrupen en els següents eixos:

- Reordenament i millora dels equipaments culturals i les seves activitats (el Casal de Cultura i la Biblioteca).
- Foment del treball sobre la història de Vacarisses, el mapa de patrimoni local, les restes arqueològiques trobades a la Cova dels Lladres, etc.
- Suport a les entitats culturals.
- Foment de les Festes de Vacarisses i la seva participació, posant especial èmfasi en la Festa Major Petita, per potenciar-la i que sigui inscrita en el catàleg del Patrimoni Festiu de Catalunya.

La política cultural té també com a objectiu satisfer les necessitats de diferents segments de població. Segments prioritaris de població cap on s'estan orientant les polítiques culturals són les famílies, i dues franges d'edat: de 16 a 30 anys i de 50 a 60 anys.

Vacarisses disposa de documents estratègics, el Pla Local de Joventut 2014 -2017 i el Pla Local d'Infància i Adolescència, que recullen l'abordatge de polítiques culturals del municipi des de les necessitats d'aquests segments de població.

El **Pla Local de Joventut 2014-2017⁹** recull la valoració de la política cultural que es va fer al municipi del 2010 al 2013 i s'estableixen noves línies estratègiques i d'actuació en l'àmbit de la cultura:

- Connectar l'oferta cultural amb els interessos del jovent.
- Oferir espais culturals perquè el jovent pugui desenvolupar iniciatives culturals.

Els objectius específics són:

1. Fomentar espais de formació musical alternatius a l'Escola Municipal de Música a través de tallers i altres activitats musicals per a joves dins del Casals de Joves.

⁹ Regidoria de Joventut. "Pla Local de Joventut 2014-2017". Ajuntament de Vacarisses i Diputació de Barcelona. Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-local-de-joventut.htm>

2. Oferir una programació musical (concerts, cicles musicals...) al casal de joves treballant conjuntament amb l'Escola Municipal de Música de Vacarisses i vinculant als joves.
3. Oferir tallers musicals per joves del Punt de vol dins la programació de l'Escola de Música, consolidant el "Programa de Música Jove", i cobrint així la part de tallers de música moderna.
4. Coordinar la realització diferents activitats musicals al llarg de l'any amb l'Escola de Música.

Per assolir aquests objectius es preveuen actuacions orientades a:

- Oferta de tallers musicals: dins la programació trimestral de joves s'ofereixen tallers de música moderna, guitarra espanyola, baix elèctric, bateria, entre d'altres. Que fomenten l'aprenentatge musical des d'una vessant lúdica. A part, es programaran cursos d'un mes de durada (juliol) per tal d'aprendre a tocar els instruments musicals que no es contemplen dins la programació trimestral.
- Programació musical, que organitza el Punt de Vol i/o entitats del municipi, que engloba una programació de concerts de diferents estils musicals tant de grups locals com grups de fora del municipi i puntualment alguns festivals musicals així com els diferents concerts de la nit jove de Festa Major.
- Espais per la creació i improvisació a partir de les Jam Sessions on es posen a l'abast dels Joves, tant del Punt de vol com de l'EMM, l'escenari i l'equip de sonorització per que puguin presentar els treballs realitzats en els tallers musicals i donar joc també a la creació musical improvisada. Es realitzaran 3 Jams al curs, una per trimestre, els dimecres de 19 a 20.30h al Punt de Vol.
- Exhibició, concerts i activitats del programa "Vacarisses cicle de concerts" duts a terme pels propis alumnes de l'EMM, per tal de mostrar els aprenentatges adquirits al llarg del curs, així com participació als assajos de la banda i la setmana cultural. A més també hi ha coordinació entre el Punt de Vol i l'EMM a nivell de material: professors, talleristes, instruments, aparells de so, etc.

Al Pla Local d'Infància i Adolescència de Vacarisses¹⁰ elaborat al 2017, el tercer eix estratègic, enfocat al benestar, té per objectiu el foment de l'accés igualitari al lleure, la cultura i l'esport dels infants i adolescents del municipi.

¹⁰ Regidoria d'Infància i Adolescència. "Pla Local d'Infància i Adolescència". Ajuntament de Vacarisses i Diputació de Barcelona. Es pot trobar a: <http://www.vacarisses.cat/ajuntament/plans-municipals/pla-d-infancia-i-adolescencia.htm>

Per assolir aquest objectiu es preveu el desenvolupament de les següents actuacions:

- Pack Jove: es tracta d'un casal d'estiu per a infants i adolescents des de 6è de primària a 4rt d'ESO.
- Programa cultural: programació cultural diversa adreçada a adolescents i joves de 12 a 30 anys com la Festa Major, Festa Major Petita, Cicle d'Arts Escèniques Dijous a la fresca, Cicle musicals VADEMUSICA.
- Hores del conte al carrer i a la Biblioteca, Lectofaraons i A l'abril llibres mil: programes de foment de la lectura i de la comprensió lectora.
- Va de Música: programació de concerts de música en horari matinal, buscant un grup que agradi tant a adults com a infants.
- Cicle de Teatre Infantil: programació d'obres de teatre infantil a la tardor.
- Cicle festiu de Vacarisses: programació d'activitats pensades exclusivament per a infants i adolescents a les diferents festes populars del municipi.
- Anem al Teatre¹¹: programació d'obres de teatre destinades als diferents cicles educatius escolars.
- Juga a Vacarisses: parc de Nadal amb oferta d'activitats per a infants i adolescents.

L'Ajuntament de Vacarisses esdevé el principal promotor de l'activitat cultural al municipi, i les entitats culturals esdevenen un agent dual: com generadores d'activitat i iniciatives i com a agents de suport a les polítiques culturals municipals. El Casal de Cultura, tot i ser un equipament de caràcter municipal, té la gestió del bar a través de concessió de serveis i s'ocupa, també, de la programació cultural a través de recursos propis.

2.3.2. L'activitat i la dinàmica cultural

- **Dinàmica cultural**

L'activitat cultural de Vacarisses té dues línies bàsiques segons la seva tipologia:

- Activitats relacionades amb la Cultura tradicional i popular.
- Activitats culturals de tall formatiu, creatiu i de difusió.

¹¹ *Anem al teatre* és un programa organitzat per la Diputació de Barcelona, en col·laboració amb els ajuntaments, que ofereix espectacles d'arts escèniques i musicals als alumnes d'educació infantil, primària, secundària, batxillerat i cicles formatius. Font: <https://www.diba.cat/es/web/anemalteatre>

L'Ajuntament té un paper protagonista en l'agenda d'activitats culturals, compartit amb les entitats. L'Ajuntament és qui impulsa, des de la Regidoria de Cultura, de forma regular el calendari festiu, amb la col·laboració de les entitats culturals. També participen activament, a través de la proposta formativa, l'Escola Municipal de Música amb les seves activitats de projecció i promoció musical i el Casal de Joves Punt de Vol amb una programació estable de caràcter cultural. Equipaments com la Biblioteca El Castell i el Casal de Cultura, tot i dependre de l'Ajuntament, fan una agenda cultural pròpia i amplien la xarxa relacional entre els agents culturals del municipi. Com ja s'ha exposat anteriorment, La Fàbrica, El Castell i el Teatre són els equipaments culturals que tenen com a objectiu habilitar espais per al desenvolupament cultural de les entitats.

Les entitats culturals són al mateix temps agents actius i consumidors de les activitats que desenvolupen, el que els hi confereix un cert caràcter endogàmic. Destacar que tot i l'existència d'un important volum d'entitats amb un caràcter de cultura popular tradicional, també hi ha un volum important de les que promouen activitats culturals amb una visió diferent (teatre, música, cultura natural, etc.).

En general s'observa que les activitats culturals que es realitzen al municipi s'adapten a les necessitats i demandes de la població. Tot i així, es troba a faltar més activitats de tall cultural per a adolescents, malgrat l'esforç desenvolupat des del casal de joves Punt de Vol, com també una manca d'integració del jovent. D'altra banda, el treball amb el jovent ha permès millorar la seva participació en activitats com la Festa Major. Tanmateix, esdevé un repte la pobre implicació del jovent en les entitats de cultura tradicional i popular i que es posa de manifest des de les mateixes entitats.

Com hem exposat anteriorment, Vacarisses té una distribució territorial dispersa. Es percep que la seva població té un baix nivell d'implicació en les activitats culturals del municipi, especialment en les entitats de cultura popular i en les festes, el que es pot relacionar amb al caràcter de ciutat dormitori.

La crisi econòmica també va suposar un fre en projectes i concursos en àmbits com la pintura, que varen quedar relegats.

L'activitat cultural de Vacarisses és principalment de difusió i està especialment desenvolupada per les entitats. Hi ha la percepció d'una extensa i intensa oferta d'activitats culturals promocionades tant des de l'Ajuntament, i en els seus equipaments, com des de les entitats.

Activitats culturals:

1. Formació

A nivell institucional l'oferta formativa de caràcter cultural existeix, bàsicament, en l'àmbit de la música a través de l'Escola Municipal de Música i alguns cursos específics per a joves que s'han desenvolupat amb la col·laboració del Casal de Joves Punt de Vol.

La resta d'oferta formativa és minoritària i de poca envergadura i prové de les entitats especialment en:

- **Arts escèniques:** des del Teatre Jove de Vacarisses s'ha iniciat aquest any una oferta d'extraescolar en teatre per a infants i joves amb l'objectiu de promocionar les arts escèniques.
- **Dansa:** l'Esbart dansaire de Vacarisses fomenta l'aprenentatge de danses tradicionals catalanes. Algunes associacions de veïns de les urbanitzacions també organitzen puntualment cursos de sevillanes, hip-hop, etc.
- **Arts plàstiques i manualitats:** algunes entitats impulsen, puntualment, cursos en aquest àmbit.
- **Música:** l'oferta formativa estable prové de l'Escola Municipal de Música. Aquesta ha participat amb el Casal de Joves Punt de Vol organitzant alguns tallers com el d'instruments i fan una Jam sessions cada tres mesos.

2. Creació

Les activitats de caràcter creatiu tenen un paper residual en l'activitat cultural desenvolupada al municipi. Des de la Biblioteca es promou un concurs de punts de llibre en col·laboració amb els centres escolars del municipi.

Anualment es realitza un concurs anual de fotografia i un altre de pintura infantil, aquest últim emmarcat en la Festa Major de Vacarisses.

3. Difusió

Pel que fa a la difusió artística destaquen algunes programacions estables i puntuals.

- Arts escèniques

La programació estable en arts escèniques a Vacarisses és limitada i depèn en bona mesura de les programacions dels grups de teatre del municipi. Entre el 2015 i el 17 es van programar set obres de teatre des del projecte "Anem al Teatre". Així mateix, es va registrar un increment de l'assistència del 25% del període 2015-16 al 2016-17. Les dimensions del municipi fa que hi hagi una limitació pressupostària important en la capacitat per fer venir obres teatrals al municipi.

Taula 16. Dades del programa Anem al Teatre 2015-2016 i 2016-2017

	Funcions			Assistents		
	2015-16	2016-17	% Variació	2015-16	2016-17	% Variació
Vacarisses	3	4	33%	541	678	25,32%
Vallès Occidental	252	250	- 0,79%	46.176	44.659	-3,29%
Província de Barcelona	953	967	1,46%	171.584	171.847	0,15%

Font: Oficina de Difusió Artística, Diputació de Barcelona

Des de la Regidoria de Cultural es programa cada tardor un cicle de teatre infantil amb tres obres teatres a l'any.

D'altra banda, bona part de les obres realitzades al Teatre provenen de l'activitat de les associacions teatrals del municipi o d'activitats escolars. A aquestes representacions per tant, cal afegir les que tenen a veure amb la programació de festes, com els Pastorets.

Des del casal de joves Punt de Vol es programa un cicle d'arts escèniques de carrer tots els dijous del mes de juliol a les 22h. Es fa de forma estable des de fa 10 anys. La programació inclou dansa, clown, etc. des d'una vessant familiar. Anualment es programa una obra de teatre social orientada al jovent i de la qual es fan dues sessions, una d'elles adreçada específicament a l'Institut i l'altre d'entrada lliure, amb una afluència poc nombrosa. Es manifesta que costa omplir l'aforament amb teatre social.

Taula 17. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2016

Funcions	
Organitzador	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove	Adreça desconeguda
	Tafalitats
	Pastorets petits
	El nostre Poble
	Petit Turquesa
	Somni del petit
	Tinc família
Palà Cultura i Esport	Dues obres de teatre
La Barraca d'en Manoix	Obra de teatre anual
Cul- Actiu	Recital de poemes: "... en cas de Pluja"
CEIP Font de L'Orpina	Obra anual per al comiat de sisè
CEIP Pau Casals	Obres anuals per al comiat de sisè
	Teatre d'anglès
IES Vacarisses	Obra de teatre
	Representació musical
	Sing a long en anglès
Joventut	Obra de teatre

Cultura	Anem al Teatre: L'endrapasomnis
	Anem al Teatre: Jan Totlifan
	Anem al Teatre: Jazz a l'abast
	Cicle de teatre infantil
Terrassa Education Center	Obra de teatre

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Ajuntament de Vacarisses

Taula 18. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2017

Funcions	
Organitzador	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove de Vacarisses	Representació Cafè
	Pastorets
	Miquel Martí Pol
Palà Cultura i Esport	Una obra anual
La Barraca d'en Manoix	Obra de teatre anual
Cul- Actiu	Recital de poemes
CEIP Font d'Orpina	Obra final de curs
CEIP Pau Casals	Obra anual projecte de sisè
	Teatre d'anglès
	Musical
IES Vacarisses	Obra de teatre
	Representació musical
Joventut	Obra de teatre
Cultura	Anem al Teatre: El comte Arnau
	Cicle de Teatre Infantil
Ensenyament	Anem al Teatre
	Jocs Florals

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l'Ajuntament de Vacarisses

Taula 19. Dades de les obres teatrals i representacions dutes a terme el 2018

Funcions	
Organitzador	Nom de l'obra
Grup Teatre Jove de Vacarisses	Obra de teatre: Un dia qualsevol
	Pastorets
	Obra de teatre: Revolta de bruixes
	Obra de teatre: Estranya parella
	Pastorets juvenils
	Musical per a joves
	Obra anual projecte de sisè
CEIP Font d'Orpina	Obra anual projecte de sisè
CEIP Pau Casals	Teatre Pedagogia

Cultura	Anem al Teatre: “Obres de teatre en anglès”
	Anem al Teatre (educació infantil CEIP Pau Casals i Font d’Orpina)
Ensenyament	Cicle de Teatre Infantil
	Teatre pedagogia

Font: elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de l’Ajuntament de Vacarisses

Tal i com es pot observar en les taules anteriors el Grup de Teatre Jove és l’entitat que més programació teatral ofereix.

- **Música**

La programació musical a Vacarisses prové en bona part del Casal de Cultura, en el qual hi ha un concert de música cada 15 dies, i des d’on es pretén promocionar música d’autors locals.

L’Escola Municipal de Música és també un agent de programació musical, especialment coincidint amb les audicions pròpies de l’escola, el concert de Nadal, concert de Sant Jordi i també participen posant música als esdeveniments i festes locals.

Vacarisses també participa en el Festival de Jazz de Terrassa, amb la programació de dos concerts anuals. Aquesta és la segona edició en la que hi és present.

La Mostra de música d’Arrel Entreparks, és un cicle de música tradicional de diferents àrees geogràfiques del món que compta amb un mínim de quatre acte de concerts i dansa a l’any.

Les Festes Majors compten amb una programació musical que també atén a les demandes i gustos del jovent.

El Cor de Vacarisses és una entitat coral que també dur a terme programes musicals.

- **Arts plàstiques i visuals, audiovisuals**

El Centre de Cultura cedeix les parets del bar com a expositor de col·leccions de pintura, fotografia, etc. d’aquelles persones que ho desitgin. També la Biblioteca disposa d’una petita sala d’exposicions.

Es preveu, també, la participació en diferents projectes vinculat a l’àmbit del cinema: el circuit de l’Acadèmia Catalana de Cinema, el Cicle Gaudí i la Mostra Internacional de Films de Dones.

- **Foment de la lectura**

La Biblioteca El Castell té un fons documental que s’ha incrementat un 3,4% en el darrer any. Com s’observa a la següent taula hi hagut un increment de les persones usuàries amb carnet de la biblioteca, i és manté el percentatge sobre

la població de referència. Pel que fa a l'ús del servei, les visites han experimentat una reducció d'un 9,6%, i un 7,7% de mitjana per dia de servei. En l'accés a internet o d'ofimàtica la reducció ha estat més accentuada, un 20,8%, seguit dels préstecs que han estat d'un 15,8%.

Taula 20. Biblioteca El Castell. Indicadors de la lectura pública

DADES DE FONTS	2016	2017	% Variació
Fons documental total (sense revistes)	21.699	22.452	3,47
Fons documental en lliure accés a 31/12 (exemplars, revistes no incloses)	19.239	21.266	10,54
DADES DELS USUARIS			
Població atesa per la biblioteca	6.192	6.328	2,20
Usuaris amb carnet biblioteca	2.795	2.837	1,50
% usuaris inscrits sobre població atesa	45%	45%	0,00
DADES DE SERVEI			
Dies de servei	271	266	-1,85
Hores de servei	1.419	1.415	-0,28
Punts de lectura	92	92	0,00
Visites	20.782	18.771	-9,68
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	1.356	1.074	-20,80
Préstecs	4.506	3.792	-15,85
MITJANES PER DIA DE SERVEI			
Visites	77	71	-7,79
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	5	4	-20,00
Préstecs	17	14	-17,65

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques i Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona

Patrimoni

El 2010 l'Ajuntament de Vacarisses, juntament amb l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona, va dur a terme un Mapa de Patrimoni Cultural de Vacarisses¹². En ell es destaca que Vacarisses disposa d'un patrimoni interessant en l'àmbit rural i natural tot i que ha estat en bona part destruït o desdibuixat per l'efecte urbanitzador. Malgrat això, encara es conserva un conjunt patrimonial remarcable, especialment a les zones perifèriques del terme municipal.

Del patrimoni rural destaquem:

- Conjunt important de masies: entre les que hi ha can Còdol, Can Torrella, can Vives, Collcardús, el Bovet, el Palà, les Comelles, etc.
- Elements característics del patrimoni rural com són els dos pous de glaç de l'Obac, el molí de can Còdol, etc.

¹² Mapa de Patrimoni cultural de Vacarisses. Àrea de Cultura, Diputació de Barcelona. Setembre 2010.
http://patrimonicultural.diba.cat/uploads/08291/memoria_integra/08291_27be81ef990c6fad9646cd4586cfb1a.pdf

- Un patrimoni natural singular i camins antics com el camí de romeu o el camí ral de Manresa a Barcelona.

Del patrimoni urbà, alguns elements singulars:

- El Castell de Vacarisses: amb vestigis medievals (s. XIV i XV) tot i que ha estat molt transformat en les diferents èpoques. Destaca també per haver estat el lloc de naixement del virrei Amat.
- La Torrota: fortificació dels segles X i XI, fou el primer castell de Vacarisses.
- La Cova dels Lladres: és una cova sepulcral del neolític on es van recuperar materials d'importància i pel simbolisme funerari que es desprèn de la morfologia de la cova.
- Jaciment paleontològic de la riera de Sant Jaume: que desprèn un potencial interessant per possibles restes de fòssils vertebrats de l'edat triàsica.

Cultura popular i tradicional

La programació i activitat cultural a Vacarisses té un important component de cultura popular tradicional catalana. Així, bona part de l'activitat cultural relacionada amb les festes establertes al calendari es desenvolupen des de la Regidoria de Cultura i amb la participació de les entitats culturals de Vacarisses que tenen també un paper central.

La següent taula mostra el calendari d'activitats festives més singulars de Vacarisses, tant les de caràcter tradicional, com les programacions culturals que tenen un caràcter anual.

Taula 21. Calendari d'activitats festives

Festivitat	Data
Maig	
Festa Major Petita	25 al 27 de maig
Sant Felip Neri/ Festa Major Petita/ XXIX Trobada Gegantera de Vacarisses	26 de maig
Juny	
Liceu a la Fresca	16 de juny
Sant Pere Patró de Vacarisses	29 de juny
Agost	
Festa Major de Vacarisses	1 al 5 d'agost
Inici presentació XXV Concurs de fotografia	17 de setembre
Cicle de teatre infantil	30 de setembre

Octubre	
Jornades Europees de Patrimoni	12 d'octubre
Dia Internacional de la Biblioteca	24 d'octubre
Cicle de teatre infantil	28 d'octubre
Novembre	
Cicle de teatre infantil	25 de novembre
Desembre	
Cagar el Tió	24 de desembre
Juga a Vacarisses	27 i 28 de desembre
Arribada del Patge Murriet	29 de desembre
Sopar de Cap d'Any	31 de desembre

Font: Regidoria de Cultura. Ajuntament de Vacarisses

A banda de la programació derivada de les festes populars, les entitats culturals també generen una programació d'activitats culturals que s'ha vist ampliada en els darrers anys. Aquest increment ha generat el solapament d'activitats i la sensació d'una certa saturació dels equipaments culturals. El major volum de les activitats culturals per part de les entitats, també ha suposat major complexitat en la planificació dels actes i de l'ús dels espais. En canvi, la valoració és que tot i aquest increment de l'activitat cultural, no s'ha produït una valoració de la seva qualitat, el que hauria de ser una prioritat per poder millorar-la.

Algunes de les activitats programades que obtenen un important ressò per part d'entitats i la població són: La Festa Major Petita (es considera que aquesta és més una festa propiciada per les entitats), Festa Major i la Cercavila, Tió de Nadal i Quinto de Nadal, etc.

L'evolució d'activitats culturals, com per exemple la Festa Major Petita, que era un seguit d'activitats no connectades i minoritàries que es van agrupar, han permès desenvolupar i millorar la qualitat de la festa i generar sinèrgies entre les entitats implicades. Amb l'objectiu de coordinar-se entre les entitats per a l'organització de la Festa Major Petita i ser un interlocutor únic amb l'Ajuntament es va crear la Coordinadora d'Entitats, que ha estat activa en els darrers anys i que actualment està en crisi. La iniciativa de les entitats fa que hi hagin alguns projectes en els que s'està treballant com fer una Colla Casteller i la festa del Mussol. La festa del Mussol és una festa tradicional de Torreblanca que estava desapareixent. Es pretén revitalitzar-la amb una perspectiva més de poble. Actualment es realitza els dies 21 i 22 de setembre i és promoguda per l'Associació de veïns de Torreblanca I. Es realitzen activitats diverses com cercaviles, sopar col·lectiu, tallers, etc. Activitats com aquestes requereixen d'un important grau de coordinació i participació de les entitats i la població, i també de la disposició d'uns equipaments adequats a l'activitat.

La distribució territorial dispersa de Vacarisses ha fomentat que cada una de les urbanitzacions organitzin una festa major. Aquestes múltiples festes, viscudes com a festes majors pròpies erosionen la percepció d'unitat de la vila i distancien les poblacions com a ens comunitari. La percepció però, és que la tendència ha de ser d'eliminar aquestes festes i donar un caire més ampli a la Festa Major, així com a la Festa Major Petita, que és poc coneguda entre la població de les urbanitzacions. Distribuir les diferents activitats festives desenvolupades a la Festa Major per les

diferents urbanitzacions permetria generar sentiment de pertinença al municipi, connectar les poblacions que viuen aïllades i donar a conèixer molta de la riquesa cultural i social existent a Vacarisses.

Comunicació

L'Ajuntament de Vacarisses disposa d'un butlletí municipal, El Terme, de la radio municipal i web de l'Ajuntament com a principals eines de difusió de l'activitat cultural al municipi. En general hi ha la percepció de que la informació és accessible tot i que el volum d'activitats que es realitzen fa que hi hagi certa sensació de saturació informativa.

2.4. ANÀLISI DAFO

Gràcies a la informació recollida durant la fase de diagnosi s'han pogut identificar el conjunt de factors que poden condicionar els eixos estratègics que es presentaran al llarg de la segona fase del projecte. Un cop reconeguts, aquests factors han estat avaluats mitjançant un anàlisi DAFO amb l'objectiu de classificar-los entre els que són interns i propis del municipi (fortaleses i debilitats) i els que en són externs (oportunitats i amenaces).

Debilitats	Amenaces
<i>Distribució territorial:</i> - Dispersió territorial de part important de la població en urbanitzacions. - Dèficit de transport públic entre urbanitzacions i nucli urbà. - Efecte barri dormitori a les urbanitzacions. <i>Equipaments culturals:</i> - Manca d'espais per la ubicació i ús de les entitats culturals (guardar material, assajar, etc.). - El Casal de Joves no té gaire relació amb les entitats de tall tradicional de Vacarisses perquè no responen als interessos dels joves amb els que treballen. - Limitació pressupostària per restaurar equipaments i edificis singulars. - Dificultats de la Biblioteca El Castell per arribar a un públic més jove. - Els equipaments culturals a les urbanitzacions són propietat de les associacions de veïns i són espais que s'han autoconstruït.	- Proximitat a nuclis urbans atractius de població perquè disposen de millor i més variada oferta cultural, com Terrassa o Manresa

Activitats culturals: - Manca d'oci nocturn per al jovent. - Limitacions pressupostàries per fer activitats culturals. - Manca d'integració de les associacions de veïns amb un perfil cultural de les urbanitzacions amb les entitats culturals del nucli. Teixit associatiu: - Falta de relleu generacional de les entitats i de persones implicades i participants. - Manca de planificació de les activitats culturals i solapament. - Cert grau d'endogàmia de les entitats i manca de relació entre les que són de recent creació. - Limitacions econòmiques, logístiques i de recursos humans.	
--	--

Fortaleses	Oportunitats
Teixit associatiu: - Volum important d'entitats culturals al municipi. - Nivell d'implicació i iniciativa en activitats culturals. - Volum important de persones implicades en activitats culturals. Activitats culturals: - Quantitat i qualitat de l'activitat cultural. Equipaments culturals: - Equipaments culturals força adequats a les necessitats culturals del municipi. - La implicació i actitud receptiva per part de l'Ajuntament de Vacarisses. Patrimoni: - Patrimoni històric i natural del municipi.	- Bones comunicacions del municipi - Entorn natural. - La proximitat a nuclis urbans grans com Manresa i Terrassa permet a la població de Vacarisses tenir accés a activitats culturals de major envergadura, i que per les dimensions de la vila no pot oferir.

3. REPTES DE FUTUR

A partir de la diagnosi i del DAFO desenvolupats, en aquest apartat es recullen alguns dels reptes que han anat apareixent i que considerem que s'han de superar de forma prioritària per tal que els agents culturals implicats a desenvolupar les futures línies de treball puguin assolir els objectius marcats.

Els reptes identificats són:

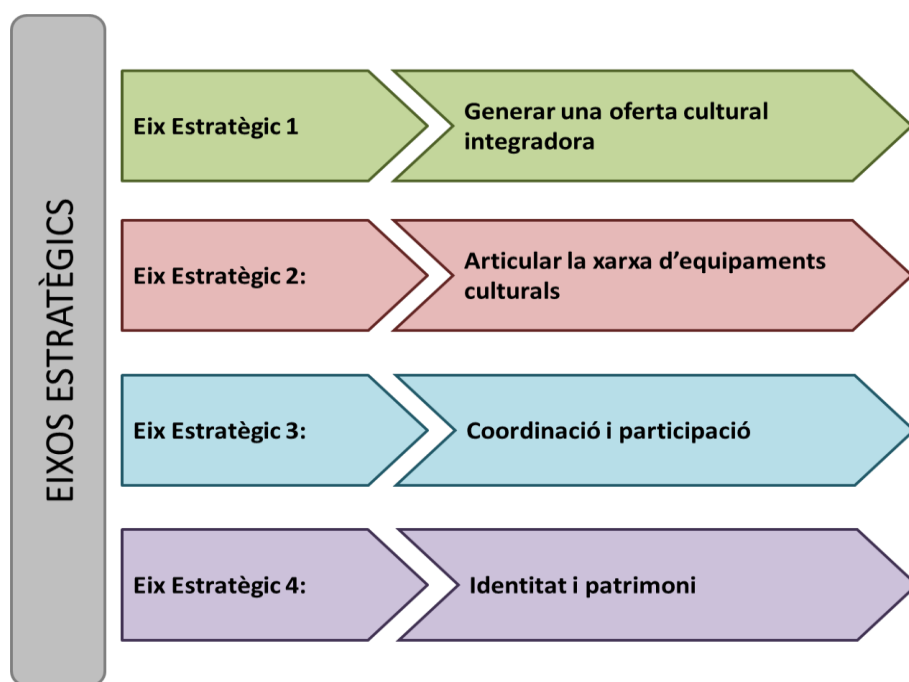
1. Repensar els espais i equipaments municipals. Vacarisses disposa d'una important dotació d'espais i equipaments culturals, i al mateix temps té un teixit associatiu actiu, motivat i amb interès en créixer culturalment. Un repte important és repensar els espais i equipaments municipals, de com millorar-los, per generar un entorn cultural ric, divers i en creixement.
2. Millorar la integració i participació dels adolescents i joves en l'activitat cultural del municipi, especialment a la Festa Major Petita, i a les entitats.
3. Generar cohesió social al municipi, entre el nucli i les urbanitzacions a partir d'activitats culturals innovadores. Així mateix, cal repensar la Festa Major, perquè esdevingui una festa de tot el poble, amb una descentralització de les activitats a les urbanitzacions, entre d'altres possibles estratègies.
4. Ampliar la base socials de participació en l'organització de les activitats culturals i a les entitats. Aquesta ampliació passa per implicar a la població de les urbanitzacions.
5. Abordar les qüestions de caràcter patrimonial a les escoles.
6. Millorar l'ordenació de l'activitat cultural i el seu calendari. En aquests moments es produeixen solapaments i saturació d'activitats que dificulta que les persones interessades puguin participar en tota l'oferta disponible.
7. Millora de la difusió de les activitats culturals, perquè l'oferta arribi a la població de les urbanitzacions.
8. Reformular canvis en les activitats culturals desenvolupades orientades a:
 - a. Portar activitats culturals de fora de Vacarisses perquè hi hagi una major diversitat cultural al municipi.
 - b. Generar noves fórmules perquè les activitats culturals siguin dinàmiques i motivadores.
 - c. Desenvolupar algunes accions orientades a consolidar la Festa Major Petita i establir un protocol.

- d. Obrir nous espais a projectes de cultura popular com la creació d'una Colla Castellera, organitzar la festa del Mussol, etc.
 - e. Dur a terme canvis en la Festa Major, per integrar les diferents inquietuds musicals de la gent gran i la gent jove i adulta.
9. Trobar recursos i patrocinadors privats de les activitats culturals que permeti millorar la seva quantitat, qualitat i diversitat.
10. Plantejar algunes línies de suport a les entitats, per part de l'Ajuntament, com per exemple, oferir assessorament legal i de gestió interna a les entitats (obligacions i drets fiscals, laborals, etc.) o contribuir a la diversificació dels agents que desenvolupen activitats culturals.

4. EIXOS ESTRATÈGICS

La diagnosi prèvia ens ha permès identificar i descriure, d'una banda, la realitat del territori i de la població vacaissenca, amb els principals recursos i equipaments culturals; per altra, identificar quin és el context, la política i l'activitat cultural local. Gràcies a aquesta mirada global s'han pogut avaluar les oportunitats i les mancances del municipi en matèria de cultura i s'han detectat un seguit de reptes que cal abordar.

A continuació es presenten quatre eixos estratègics que tenen per finalitat ordenar, planificar i coordinar un conjunt d'accions per a complir amb els objectius marcats i així establir un full de ruta que guiï l'activitat cultural del muicipi al llarg dels pròxims anys.

- Cada eix estratègic es desglossa en diferents **projectes** des dels quals s'organitzen les accions.
- Per a cada una de les **accions** es disposa d'una fitxa de comandament en la que es recull l'eix estratègic del que parteix i aspectes relacionats amb el projecte, l'acció concreta, l'equip de treball, etc. A l'annex també hi ha un model de fitxa que es proposa com a eina de gestió en el moment en que s'iniciïn les actuacions, recollint aspectes com: les aliances, l'any d'inici i finalització, pressupost total, patrocini, indicadors de seguiment, etc.

5. CRITERIS PER AL DESPLEGAMENT DELS EIXOS ESTRATÈGICS

Per al desplegament del PAC es proposen una sèrie de recomanacions que afavoriran el seu desplegament:

1. Aprovar per part del consistori, de forma consensuada, el PAC a desenvolupar.
2. Pel que fa a la coordinació del PAC es proposa:
 - a. Constituir i definir espais de participació que incorporin diferents agents del territori, per exemple el Consell de Cultura
 - b. Crear, en el marc d'actuacions del Consell de Cultura, una Comissió pel desenvolupament del PAC
 - c. Crear un espai de coordinació de caràcter transversal entre els diferents serveis i equipaments municipals per definir i fer seguiment de les accions dissenyades
3. Per al seguiment i avaluació del Pla d'Acció Cultural, en el marc d'actuacions del Consell de Cultura es suggereix dur a terme:
 - a. Elaboració anual d'una memòria que reculli les accions executades i els indicadors resultants.
 - b. Celebració de com a mínim, una sessió plenària amb els agents implicats per valorar el desenvolupament del Pla d'Acció Cultural i la revisió de possibles estratègies.

Les propostes exposades sorgeixen de les necessitats observades i recollides en el treball conjunt desenvolupat entre els diferents serveis i equipaments municipals i de les aportacions ciutadanes recollides en les entrevistes i els espais de participació.

Fruit d'aquest treball sorgeixen dues idees principals que actuen de manera transversal a les diferents línies estratègiques. D'una banda, la necessitat d'arribar més i millor a la població de Vacarisses mitjançant l'optimització de l'ús dels canals d'informació/comunicació disponibles. De l'altra, la facilitació de l'accessibilitat als recursos culturals, especialment pel que fa al repte de la mobilitat.

6. EIXOS ESTRATÈGICS, OBJECTIUS I ACCIONS PROPOSADES

Els eixos estratègics són àmbits d'actuació d'àmplia cobertura que es concreten en finalitats generals (objectius estratègics) que defineixen el punt d'arribada o el resultat a assolir.

En el procés de definició de l'estratègia del Pla d'Acció Cultural (PAC) de Vacarisses caldrà determinar el *què fem* (projectes i accions), el *qui* (qui serà l'ens o agent responsable) i els *recursos i els terminis* (allò material o immaterial) que permetran la seva materialització, en un període de temps a establir, amb la implicació dels òrgans de participació i coordinació (Consell de Cultura, les seves comissions, coordinadora d'entitats, etc.).

EIX ESTRATÈGIC 1: GENERAR UNA OFERTA CULTURAL INTEGRADORA

Vacarisses s'ha anat conformant a través de diferents processos migratoris, de manera que la majoria de la població resident és nascuda fora del municipi. Aquest fet ha donat lloc a una població culturalment diversa, però alhora ha dificultat la generació d'un sentiment de pertinença compartit, aspecte que s'ha vist, a més, dificultat per la dispersió territorial dels nuclis habitats. En aquest sentit, la generació d'una oferta cultural integradora, cohesionadora i variada, que posi especial èmfasi en l'oferta formativa, és un element que han de permetre fomentar els lligams de la població i facilitar la generació d'una identitat col·lectiva.

Els principals **projectes i objectius** que es proposen per assolir aquesta finalitat són:

- 1.1. Reforçar estratègies culturals perquè els esdeveniments emblemàtics de Vacarisses formin part de la identitat col·lectiva de tota la població, superant la dicotomia centre-urbanitzacions.
- 1.2. Promoure una oferta formativa en activitats culturals diverses i de qualitat i assequibles per a un ampli ventall de població.
- 1.3. Establir criteris d'innovació i creativitat en les activitats culturals a desenvolupar al municipi que actuïn com a mecanisme d'atracció de població que no està habitualment implicada en l'activitat cultural de Vacarisses.

A continuació es despleguen un seguit d'accions, estructurades en unes fitxes que permetran la seva planificació i dotació de recursos:

EIX ESTRATÈGIC 1	Generar una oferta cultural integradora
Projecte 1.1.	Reforçar estratègies culturals com a mecanisme perquè els esdeveniments emblemàtics de Vacarisses formin part de la identitat col·lectiva de tota la població i superin la dicotomia centre-urbanitzacions
Acció 1.1.1.	Realització d'activitats a les escoles i l'Institut de Vacarisses per donar a conèixer i ensenyar el Ball de l'Ós i d'altres elements patrimonials del municipi
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, Patrimoni, i d'Educació, Escoles i IES, esbart dansaire i d'altres entitats vinculades a l'acció
Acció 1.1.2.	Suport i disseny d'un seguit d'activitats que siguin centrals i cohesionadores en cada una de les festes majors de les urbanitzacions, amb les Associacions de veïns de les urbanitzacions i la Federació d'Associacions de veïns, obrint les possibilitats que pugui itinerar per altres nuclis i urbanitzacions de Vacarisses
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Festes i de Participació

Projecte 1.2.	Promoure una oferta formativa en activitats culturals diverses, de qualitat i assequibles per a un ampli ventall de població
Acció 1.2.1.	Creació d'una línia específica d'activitats formatives de caràcter cultural en el programa "Format" que abasti àmbits com la dansa, el teatre, els tallers de pintura de caràcter general i per a infants, cursos de DJ, etc.
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut i d'Educació, i Escola Municipal de Música

Projecte 1.3.	Establir criteris d'innovació i creativitat en les activitats culturals a desenvolupar al municipi que actuïn com a mecanisme d'atracció de població que no està habitualment implicada en l'activitat cultural de Vacarisses
Acció 1.3.1.	Potenciar i consolidar projectes de cultura popular de recent creació que són motivadors, com per exemple, la creació d'una Colla Casteller, l'organització de la Festa del Mussol, etc.
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut, d'Educació, de Festes i de Participació
Acció 1.3.2.	Desenvolupar accions orientades a consolidar la Festa Major Petita, establint un protocol
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut, d'Educació, de Festes i de Participació
Acció 1.3.3.	Generar una programació cultural diversa que atengui als diferents interessos i perfils socials
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'Educació
Acció 1.3.4.	Augmentar l'oferta d'activitats culturals adreçades a infants i joves entre els 9 i el 18 anys
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut i d'Educació
Acció 1.3.5.	Enfortir la presència d'activitats culturals de fora de Vacarisses de manera que es generi una oferta cultural més diversa.
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, etc.
Acció 1.3.6.	Consolidar l'aprofitament de recursos culturals oferts per diferents institucions públiques (Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, etc.), com el "Programa.cat", "Anem al teatre", programa <i>Flipart</i> , exposicions itinerants, etc.
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut i d'Educació. Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona

EIX ESTRATÈGIC 2: ARTICULAR LA XARXA D'EQUIPAMENTS CULTURALS

Vacarisses disposa d'una important xarxa d'equipaments culturals que cal coordinar i optimitzar perquè doni resposta a la creixent activitat cultural que es genera al municipi.

Els principals projectes que es proposen per assolir aquesta finalitat són:

2.1. Establir i consolidar els mecanismes que permetin optimitzar la gestió dels espais culturals disponibles per als agents socials del municipi.

2.2. Millorar les accions de comunicació i la visibilitat dels equipaments i la seva oferta cultural.

2.3. Millorar la qualitat de l'oferta i experiència cultural dels usuaris.

EIX ESTRATÈGIC 2		Articular la xarxa d'equipaments culturals
Projecte 2.1.		Establir i consolidar els mecanismes que permetin optimitzar la gestió dels espais culturals disponibles per als agents socials del municipi, atenent als següents criteris: • Identificar els possibles usos dels equipaments en el marc de l'ecosistema cultural local. • Establir mecanismes de coordinació entre els equipaments i els serveis municipals responsables de la gestió d'activitats culturals de Vacarisses.
	Acció 2.1.1.	Realitzar un estudi dels equipaments i espais disponibles a nivell municipal, tant per les activitats culturals com per l'ús de les entitats, com l'emmagatzematge del material
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació
	Acció 2.1.2.	Estudiar la viabilitat d'obrir el Punt de Vol els divendres de 20 a 24h previ projecte d'oci i cultural de les entitats juvenils i sota la seva gestió
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Joventut i de Participació
	Acció 2.1.3.	Repensar les vies de col·laboració amb les entitats de les urbanitzacions per utilitzar els seus espais en la promoció d'activitats culturals

Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, i entitats de les urbanitzacions
Acció 2.1.4.	Fer un estudi dels espais dels diferents nuclis i urbanitzacions per adequar-los a la normativa vigent, com també valorar nous espais per a dur a terme activitats culturals
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'Urbanisme
Acció 2.1.5.	Creació d'un espai interdepartamental entre els responsables dels equipaments municipals per a la coordinació de les activitats, la programació cultural i els espais
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, responsables dels equipaments culturals i altres serveis municipals

Projecte 2.2.	Millorar les accions de comunicació, la visibilitat dels equipaments i la seva oferta cultural
Acció 2.2.1.	Augmentar la visibilitat dels equipaments i definir dinàmiques comunicatives conjuntes o coordinades entre els equipaments
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Comunicació, responsables dels equipaments culturals
Acció 2.2.2.	Per alinear l'estratègia de coordinació dels equipaments culturals amb la comunicació de la seva oferta cultural, es preveu crear una agenda periòdica de les activitats culturals programades. Aquesta tindrà un format en paper i digital i servirà com a eina de gestió i planificació de l'activitat cultural, com també de vehicle de difusió per a la ciutadania
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, de Comunicació i equipaments culturals

Projecte 2.3.	Millorar la qualitat de l'oferta i experiència cultural dels usuaris
Acció 2.3.1.	Realitzar enquestes de satisfacció dels usuaris respecte dels serveis oferts, les instal·lacions i/o qualitat de l'oferta cultural
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació

EIX ESTRATÈGIC 3: COORDINACIÓ I PARTICIPACIÓ

La demanda d'una implicació creixent de la ciutadania en la governança dels nostres municipis també té cabuda en l'àmbit de la planificació i gestió cultural, fet pel qual és rellevant consolidar la coordinació i la participació de la gestió cultural de Vacarisses entre els diferents agents socials implicats. A més a més, cercar la implicació del jovent en la definició i gaudi de l'activitat cultural és un repte que cal entomar per reforçar el sistema cultural del municipi.

Els principals **projectes** que es proposen per assolir aquesta finalitat són:

3.1. Impulsar el treball en xarxa dels diferents agents socials, econòmics i culturals per la millora de l'oferta cultural.

3.2. Millorar la difusió de les activitats culturals, perquè l'oferta arribi a la població dels diferents nuclis urbans que formen part del municipi.

3.3. Enfortir la capacitat dels agents culturals perquè puguin participar en igualtat d'oportunitats.

3.4. Fomentar la participació de la població jove i adolescent en l'activitat cultural del municipi i integrar les seves inquietuds.

3.5. Millorar la qualitat de l'oferta i experiència cultural dels usuaris.

EIX ESTRATÈGIC 3		Coordinació i participació
Projecte 3.1.		Impulsar el treball en xarxa dels diferents agents socials, econòmics i culturals per la millora de l'oferta cultural
	Acció 3.1.1.	Crear una plataforma de treball compartit entre l'Ajuntament de Vacarisses i els agents culturals actius per tal de planificar, coordinar, valorar i desenvolupar un calendari conjunt de les activitats culturals: Consell de Cultura
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, i altres serveis i regidories del municipi
	Acció 3.1.2.	Promoure la cerca de recursos i patrocinadors privats de les activitats culturals per tal de millorar la seva qualitat i diversitat
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, altres serveis i regidories, i entitats i altres agents del territori
	Acció 3.1.3.	Utilitzar les xarxes socials de les escoles (AMPAS, associacions d'estudiants, etc.) com a impulsors d'activitats culturals

Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, d'Educació, de Participació i de Joventut
-------------------------	--

Projecte 3.2.	Millorar la difusió de les activitats culturals, perquè l'oferta arribi a la població dels diferents nuclis urbans que formen part del municipi
Acció 3.2.1.	Cicle de xerrades de les entitats culturals a la ciutadania per donar a conèixer les seves activitats
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, i entitats culturals
Acció 3.2.2.	Realitzar una fira d'entitats en els moments següents: • En diferents celebracions i festes que es realitzin en el municipi. • Fira d'entitats de caràcter anual. • Obrir les barraques en horari de tarda a les urbanitzacions amb exposició de l'activitat de les entitats.
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, i entitats culturals
Acció 3.2.3.	Ampliar l'ús del grup de <i>Telegram</i> i crear grups específics segons activitats
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Comunicació, i entitats de Vacarisses
Acció 3.2.4.	Informar de cursos d'interès cultural que es realitzen a Terrassa i Manresa
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i entitats de Vacarisses

Projecte 3.3.	Enfortir la capacitat dels agents socials implicats en les activitats culturals perquè puguin participar en igualtat d'oportunitats
Acció 3.3.1.	Suport de l'Ajuntament a les entitats culturals en àmbits com l'assessorament legal i la gestió interna de les entitats, o la cerca i tramitació de subvencions
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i de Participació, i entitats de Vacarisses
Acció 3.3.2.	Línia de subvencions específiques amb partides especials per a activitats innovadores i singulars
Equip de treball	Servei de Cultura

Projecte 3.4.	Fomentar la participació de la població jove i adolescent en l'activitat cultural del municipi integrant les seves inquietuds i que així mateix, participin en la definició i gestió de les activitats culturals del municipi, especialment a la Festa Major Petita, i també en les entitats
Acció 3.4.1.	Creació, en el si del Consell de Cultura, d'una comissió de treball sobre la programació cultural infantil, la seva participació i implicació
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis i regidories de l'Ajuntament implicats com: Infància, Joventut, Participació, etc. i entitats culturals
Acció 3.4.2.	Creació, en el si del Consell de Cultura, d'una comissió de treball sobre la programació cultural jove i la seva participació i implicació
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis i regidories de l'Ajuntament (Infància i Joventut, Participació, etc), entitats culturals
Acció 3.4.3.	Disseny d'un cicle de xerrades, tallers, teatre per a joves amb la finalitat d'educar en la participació, vinculat al programa "FORMAT"
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, d'Educació, de Joventut i de Participació

EIX ESTRATÈGIC 4: IDENTITAT I PATRIMONI

Vacarisses té la fortuna de disposar d'un ric patrimoni cultural i natural. La protecció, recuperació, difusió i gaudi d'aquest patrimoni com a element aglutinador i generador d'identitat que actuï com a recurs per la cohesió i projecció de la vila arreu és un dels àmbits de treball a desenvolupar.

Els principals projectes que es proposen per assolir aquesta finalitat són:

4.1. Potenciar i promoure el coneixement i gaudi del patrimoni cultural natural de Vacarisses.

4.2. Incentivar i projectar els béns culturals de Vacarisses i els seus valors afegits.

EIX ESTRATÈGIC 4		Identitat i patrimoni
Projecte 4.1.		Potenciar i promoure el coneixement i gaudi del patrimoni natural de Vacarisses
	Acció 4.1.1.	Identificar, senyalitzar i mantenir els camins coneguts i aquells que no ho estiguin suficientment, en col·laboració amb les entitats de senderisme i/o natura de Vacarisses
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis i regidories de l'Ajuntament, especialment les relacionades amb el patrimoni i el turisme i entitats vinculades
	Acció 4.1.2.	Fer difusió de l'App Natura Local, que ofereix informació sobre rutes de natura als pobles de Catalunya i en concret de Vacarisses
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis i regidories de l'Ajuntament, especialment vinculades al patrimoni i el turisme i entitats culturals
	Acció 4.1.3.	Disposar d'informació sobre les rutes i d'altres elements patrimonials del municipi als Punts d'Informació Turística (PIT)
	Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis relacionats amb la promoció del patrimoni cultural i natural
	Acció 4.1.4.	Establir rutes específiques per fer esport (BTT, trail, etc.)

Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, d'Esports i de Turisme
Acció 4.1.5.	Impulsar el <i>geocaching</i> com a mitjà per conèixer el municipi
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura
Acció 4.1.6.	Potenciar la figura de Vacarisses dins dels parcs naturals de Sant Llorenç de Munt i l'Obac i del Parc Natural de Montserrat
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis relacionats amb la promoció del patrimoni cultural i natural
Acció 4.1.7.	Sumar-se a la iniciativa dels Miradors de Montserrat, en col·laboració amb el Consorci de Turisme del Baix Llobregat
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis relacionats amb la promoció del patrimoni cultural i natural Consorci de Turisme del Baix Llobregat

Projecte 4.2.	Incentivar i projectar els béns culturals de Vacarisses i els seus valors afegits
Acció 4.2.1.	Abordar i fer difusió de les qüestions patrimonials a les escoles
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura, d'Educació i de Patrimoni
Acció 4.2.2.	Ampliar el projecte que es desenvolupa conjuntament amb l'associació Miscel·lània amb les escoles del municipi per visitar les fonts i aprendre sobre els espais naturals de Vacarisses
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'Educació, i l'Associació Miscel·lània
Acció 4.2.3.	Cercar espais alternatius vinculats al patrimoni perquè les escoles facin excursions (la Torrota, Sant Salvador, les Barraques de Pedra Seca, etc.)
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'Educació
Acció 4.2.4.	Posar en valor el Castell com a element patrimonial de Vacarisses

Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis relacionats amb la promoció de l'educació i el patrimoni cultural i natural
Acció 4.2.5.	Suport de l'Ajuntament amb agents privats per rehabilitar masies que es trobin dins el terme municipal amb l'objectiu de destinar-les a turisme rural
Equip de treball	Serveis municipals de Cultura i d'altres serveis relacionats amb la promoció del turisme i el patrimoni cultural i natural

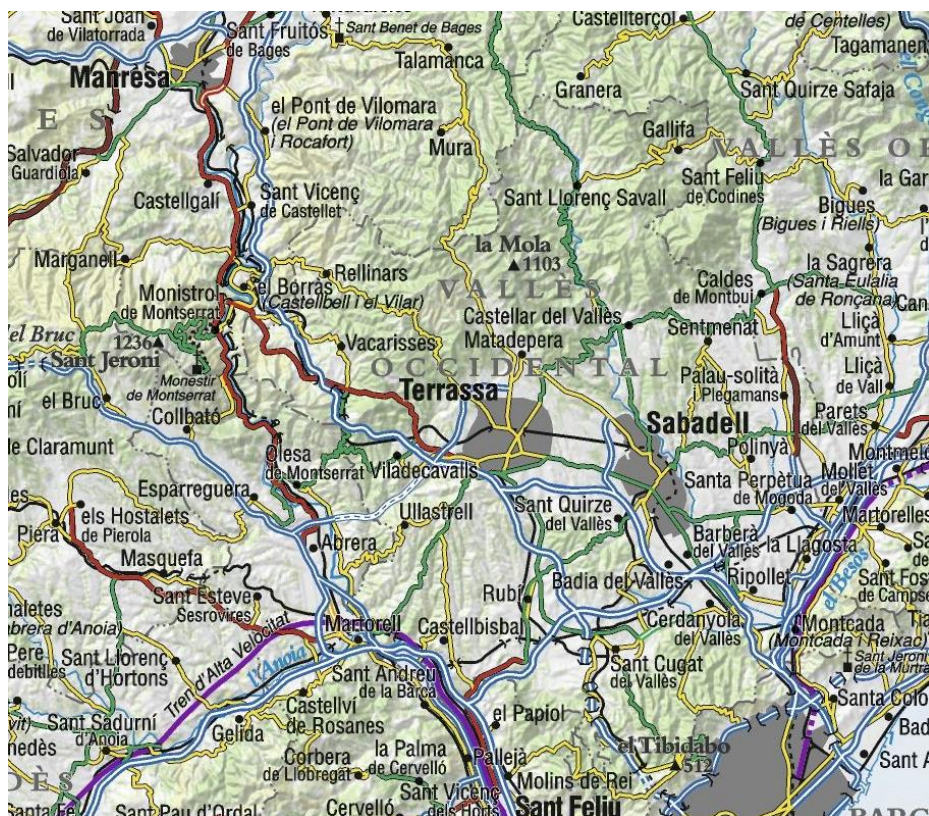
7. ANNEXOS

7.1. INDICADORS

7.1.1. DADES SOCIODEMOGRÀFIQUES

1. Territori

Mapa 1.1. Mapa cartogràfic de Vacarisses i el seu entorn.

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya

<http://www.icc.cat/vissir3/>

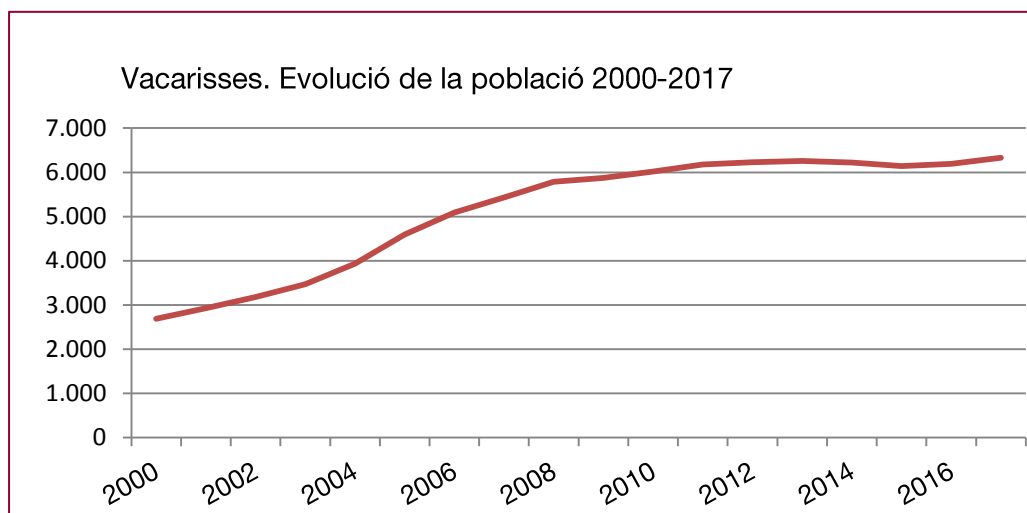
2. Població

Taula 2.1. Vacarisses. Evolució de la població 2000-2017.

Vacarisses	Població
2000	2.687
2001	2.926
2002	3.181
2003	3.467
2004	3.931
2005	4.592
2006	5.094
2007	5.431
2008	5.787
2009	5.872
2010	6.017
2011	6.175
2012	6.231
2013	6.260
2014	6.218
2015	6.143
2016	6.192
2017	6.328

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.1. Vacarisses. Evolució de la població 2000-2017.

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.2. Vacarisses. Creixement de la població 2006-2016.

Vacarisses	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Població	5.094	5.431	5.787	5.872	6.017	6.175	6.231	6.260	6.218	6.143	6.192
Creixement	502	337	356	85	145	158	56	29	-42	-75	49
Naixements	96	96	98	89	82	92	74	53	67	64	44
Defuncions	26	32	43	38	29	26	36	36	32	41	30
Saldo natural	70	64	55	51	53	66	38	17	35	23	14
Saldo migratori	432	273	301	34	92	92	18	12	-77	-98	35

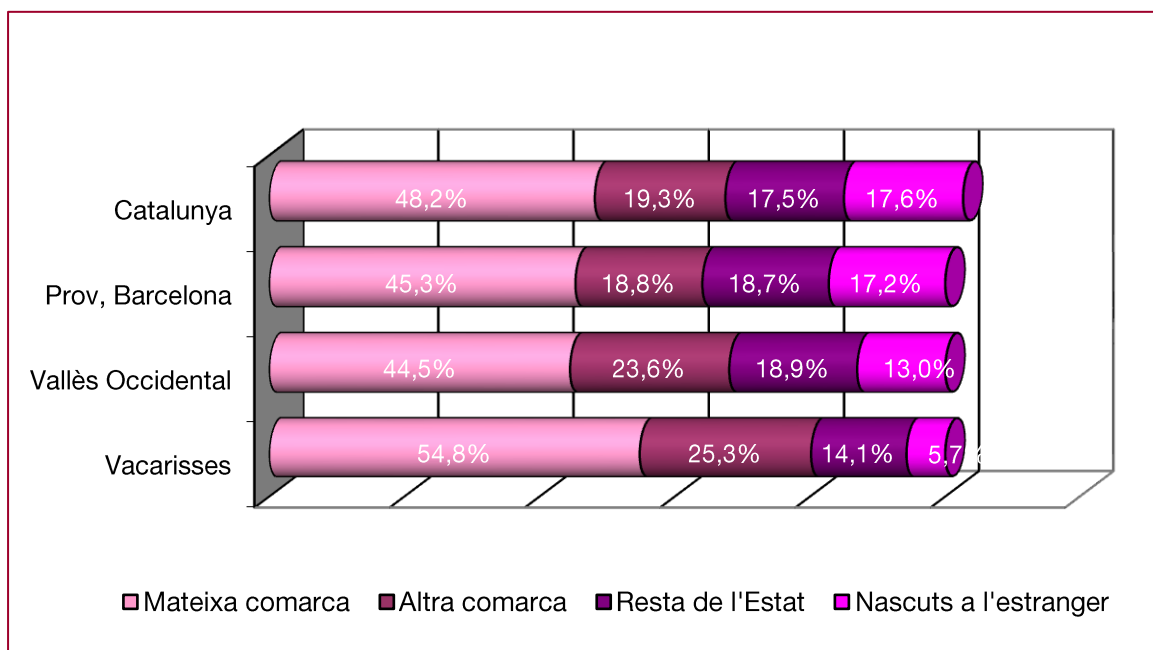
Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Taula 2.3. Municipi, comarca, província de Barcelona i Catalunya. Distribució de la població per edats. Valors absoluts i percentatge 2007, 2012 i 2017.

Trams edat	Àmbit territorial	2007		2012		2017	
<15 anys	Vacarisses	1.129	20,8%	1.433	23,0%	1.319	20,8%
	Vallès Occidental	139.306	16,5%	158.802	17,7%	158.795	17,4%
	Prov, Barcelona	768.512	14,4%	859.475	15,5%	861.426	15,4%
	Catalunya	1.046.915	14,5%	1.183.272	15,6%	1.179.741	15,6%
entre 15 i 29 anys	Vacarisses	879	16,2%	701	11,3%	859	13,6%
	Vallès Occidental	166.836	19,7%	146.649	16,3%	140.024	15,4%
	Prov, Barcelona	1.010.975	19,0%	887.021	16,0%	841.966	15,1%
	Catalunya	1.378.831	19,1%	1.220.319	16,1%	1.142.486	15,1%
entre 30 i 64 anys	Vacarisses	2.856	52,6%	3.413	54,8%	3.350	52,9%
	Vallès Occidental	425.748	50,3%	464.095	51,7%	464.441	51,0%
	Prov, Barcelona	2.678.394	50,2%	2.853.208	51,4%	2.833.575	50,8%
	Catalunya	3.601.134	49,9%	3.879.796	51,2%	3.834.329	50,7%
> 65 anys	Vacarisses	567	10,4%	684	11,0%	800	12,6%
	Vallès Occidental	114.052	13,5%	128.627	14,3%	146.771	16,1%
	Prov, Barcelona	874.632	16,4%	952.346	17,2%	1.039.070	18,6%
	Catalunya	1.183.628	16,4%	1.287.521	17,0%	1.399.274	18,5%
Total	Vacarisses	5.431	100%	6.231	100%	6.328	100%
	Vallès Occidental	845.942	100%	898.173	100%	910.031	100%
	Prov, Barcelona	5.332.513	100%	5.552.050	100%	5.576.037	100%
	Catalunya	7.210.508	100%	7.570.908	100%	7.555.830	100%

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

Gràfic 2.2. Comparativa territorial. Població segons el lloc de naixement 2017.

Font: elaboració del CERC a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, Generalitat de Catalunya (IDESCAT)

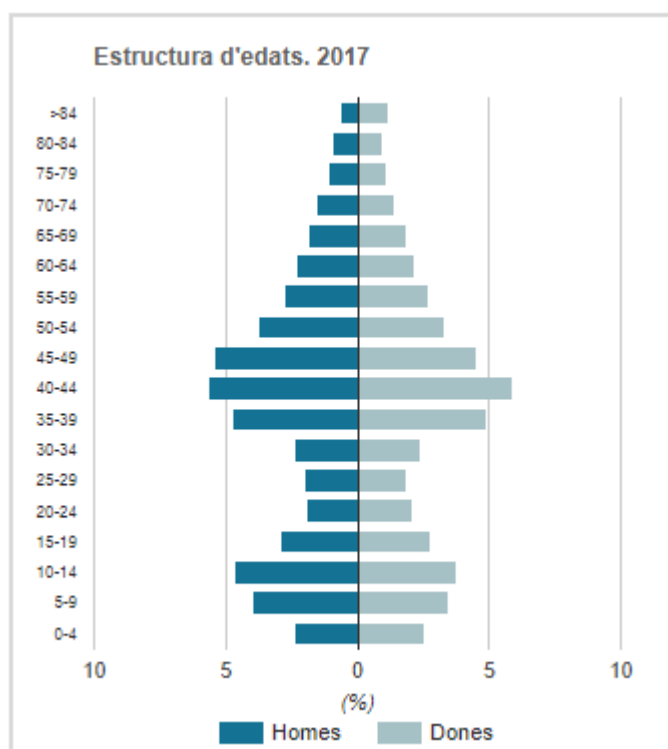
Taula 2.4. Vacarisses. Annex de població. Demografia 2017.

Demografia 2017

Població total	6.328
Variació anual	2,20%
Variació 2013-2017	1,09%
Habitants per km²	155
Homes	3.239
Dones	3.089
Percentatge de joves	22,19%
Percentatge d'adults	65,17%
Percentatge pob. gran	12,64%
Índex d'envelliment	56,98
Edat mitjana	38,77
Índex de dependència global	53,44
Índex de recanvi	79,11
Població estacional	5.918
Població resident a l'estranger	57
Naixements	44
Índex Sintètic de Fecunditat	1,03
Defuncions	30
Taxa bruta de mortalitat	4,79

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

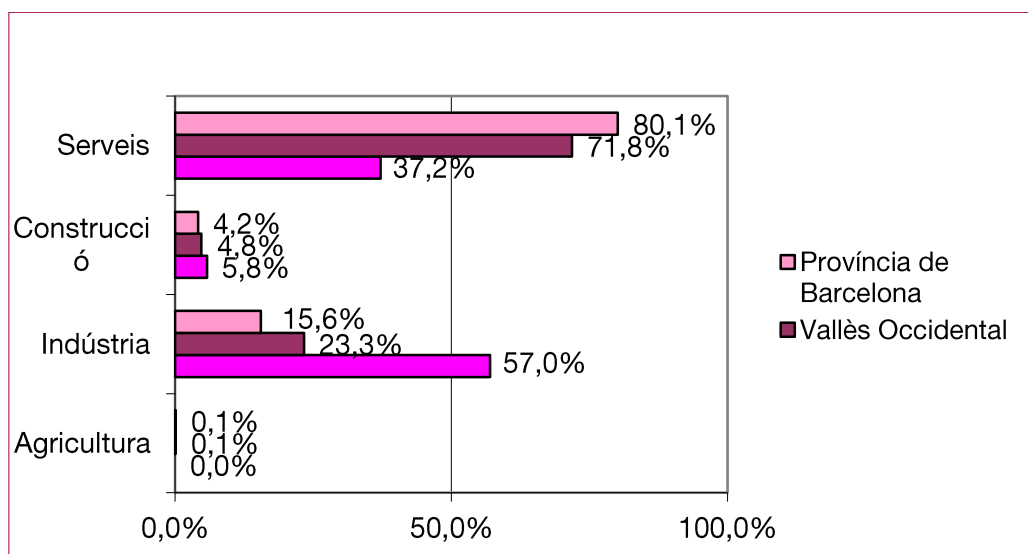
Gràfic 2.3. Píamíde poblacional 2017.

Font: Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

3. Dades socioeconòmiques

Gràfic 3.1. Comparativa territorial. Nombre d'assalariats per grans sectors d'activitat econòmica 2017.

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona

Taula 3.1. Treballadors assalariats al Vallès Occidental. Comparativa entre sectors, 2008-2017.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Totals
2008	190	87.418	24.708	195.231	307.547
2009	204	76.744	20.185	188.077	285.210
2010	215	73.942	17.609	189.885	281.651
2011	264	72.278	13.967	185.553	272.062
2012	230	67.253	10.698	180.699	258.880
2013	210	66.249	9.750	180.653	256.862
2014	197	66.973	10.756	190.323	268.249
2015	215	68.878	12.388	200.380	281.861
2016	229	70.423	13.726	212.900	297.278
2017	221	73.073	14.924	224.909	313.127

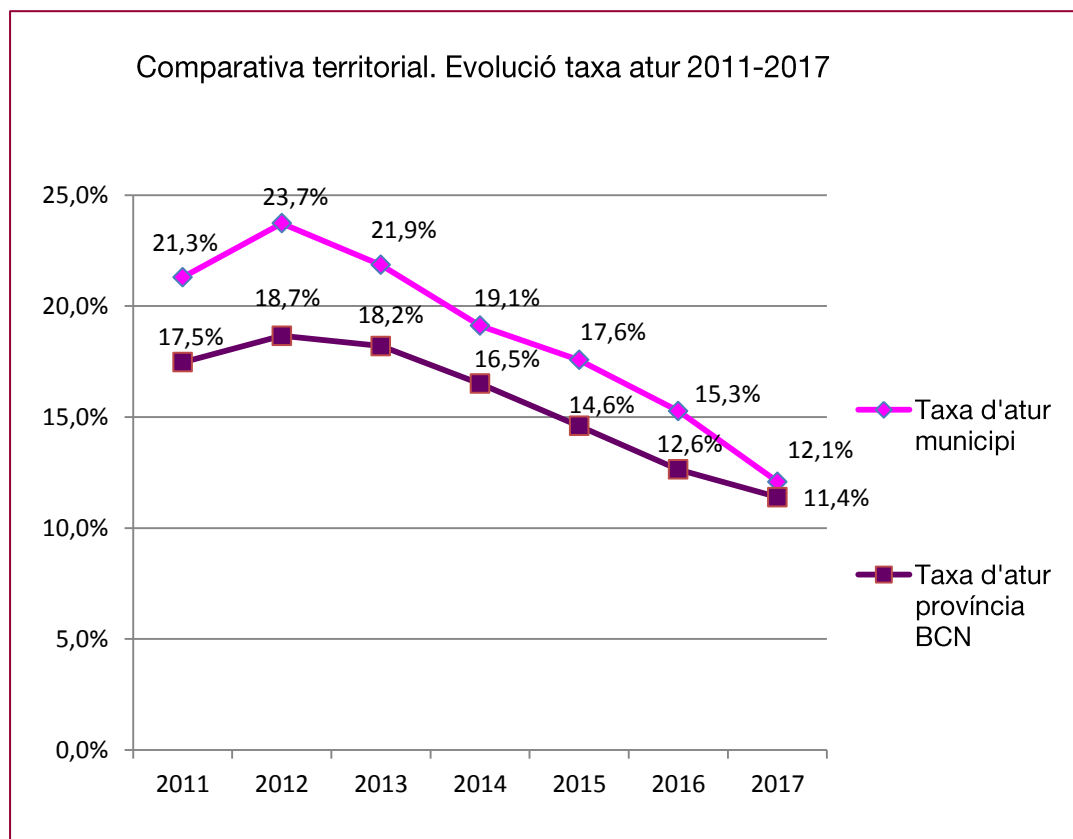
Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals.

Taula 3.2. Autònoms al Vallès Occidental. Comparativa entre sectors, 2008-2017.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Totals
2008	226	7.383	12.145	43.948	63.702
2009	210	6.748	10.239	42.899	60.096
2010	206	6.457	9.428	43.302	59.393
2011	181	6.254	8.854	43.621	58.910
2012	183	6.006	8.062	43.209	57.460
2013	188	5.827	7.921	44.218	58.154
2014	192	5.805	8.042	45.431	59.470
2015	200	5.773	8.289	45.845	60.107
2016	215	5.830	8.209	46.409	60.663
2017	219	5.829	8.269	46.063	60.380

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals

Gràfic 3.2. Vacarisses i província de Barcelona. Taxa d'atur comparativa 2011-2017.

Font: elaboració del CERC a partir de dades del Programa HERMES - Sistema d'Informació Socioeconòmica Local, l'Àrea de Desenvolupament Econòmic Local de la Diputació de Barcelona, la Gerència de Serveis de Promoció Econòmica i Ocupació de la Diputació de Barcelona. Dades anuals.

4. Pressupostos

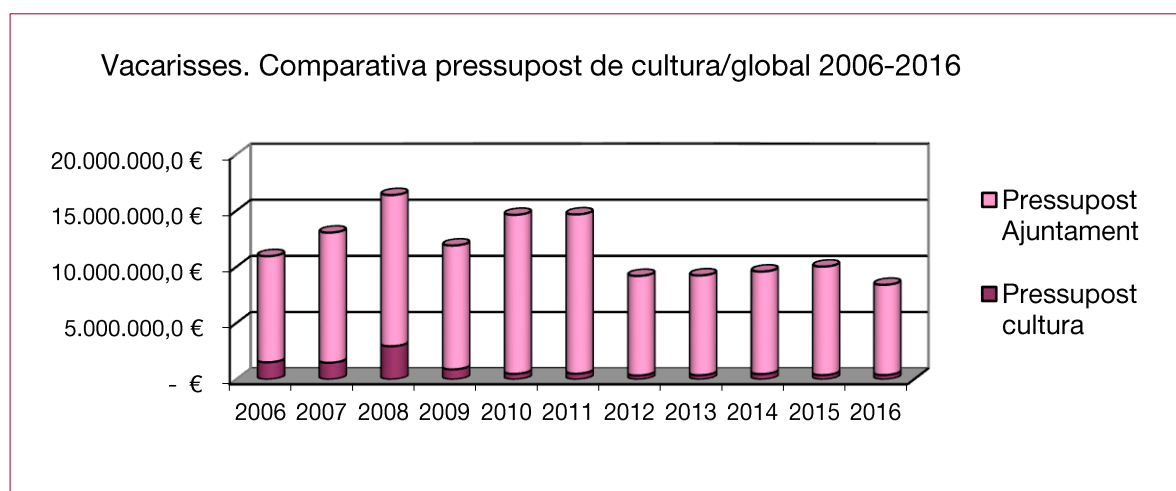
Taula 4.1. Vacarisses. Pressupost municipal de cultura sobre el total de l'Ajuntament 2006-2016.

Vacarisses	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	% cultura
2006	1.526.255,8 €	9.443.677,7 €	16,2%
2007	1.490.108,3 €	11.578.202,1 €	12,9%
2008	2.960.122,4 €	13.456.053,6 €	22,0%
2009	897.798,7 €	11.022.782,0 €	8,1%
2010	501.660,5 €	14.150.407,4 €	3,5%
2011	515.541,4 €	14.173.192,1 €	3,6%
2012	352.913,6 €	8.860.555,7 €	4,0%

2013	376.801,8 €	8.881.752,8 €	4,2%
2014	481.409,3 €	9.120.285,6 €	5,3%
2015	389.763,2 €	9.652.057,0 €	4,0%
2016	393.467,2 €	8.027.367,1 €	4,9%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Gràfic 4.1. Vacarisses. Comparativa pressupost de cultura/global 2006-2016.

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Taula 4.2. Vacarisses. Pressupostos municipals de cultura desglossat per subfuncions (451, 452 i 453).

Vacarisses	Total Cultura	Subf. 451	Subf. 452	Subf. 453
2006	1.526.255,8 €	1.168.067,8 €	358.188,0 €	0,0 €
2007	1.490.108,3 €	1.056.124,5 €	433.983,8 €	0,0 €
2008	2.960.122,4 €	2.450.624,5 €	509.497,9 €	0,0 €
2009	897.798,7 €	426.641,8 €	471.157,0 €	0,0 €
2010	501.660,5 €			
2011	515.541,4 €			
2012	352.913,6 €			
2013	376.801,8 €			

2014	481.409,3 €
2015	389.763,2 €
2016	393.467,2 €

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Nota: a partir de l'any 2010, les despeses de Cultura s'integren en el capítol 33 que inclou les antigues subfuncions 451, 452 (oci i temps lliure) i 453 (patrimoni històric)

Taula 4.3. Vacarisses i municipis per trams de població. Comparativa pressupostària 2013-2016.

2013					
	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura/ Ajunt.	Despesa Cult/hab.	Habitants
Vacarisses	376.801,8 €	8.881.752,8 €	4,2%	60,2 €	6.260
Mitjana municipis entre 5.500 i 7.500 hab. prov. Barcelona	462.711,5 €	6.405.371,7 €	7,2%	71,7 €	6.452
2014 ¹					
	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura/ Ajunt.	Despesa Cult/hab.	Habitants
Vacarisses	481.409,3 €	9.120.285,6 €	5,3%	77,4 €	6.218
Mitjana municipis entre 5.500 i 7.500 hab. prov. Barcelona	439.400,3 €	6.707.321,1 €	6,6%	68,0 €	6.465
2015 ²					
	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura/ pres. Ajunt.	Despesa Cult/hab.	Habitants
Vacarisses	389.763,2 €	9.652.057,0 €	4,0%	63,4 €	6.143

Mitjana municipis entre 5.500 i 7.500 hab.	462.558,1 €	7.138.326,3 €	6,5%	71,2 €	6.498
--	-------------	---------------	------	--------	-------

2016 ³

	Pressupost cultura	Pressupost Ajuntament	Pressupost cultura/ pres. Ajunt.	Despesa Cult/hab.	Habitants
Vacarisses	393.467,2 €	8.027.367,1 €	4,9%	63,5 €	6.192
Mitjana municipis entre 5.500 i 7.500 hab.	483.115,2 €	6.284.918,8 €	7,7%	79,0 €	6.113

¹ SIEM 2014_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall ni Teià

² SIEM 2015_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall, Sant Vicenç de Montalt ni Teià

³ SIEM 2016_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall, Sant Vicenç de Montalt ni Teià

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Taula 4.4. Vacarisses. Pressupostos municipals desglossats per capítols 2013-2016

2013

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	132.337,0 €	35,1%	3.110.241,4 €	35,0%
Capítol II	223.344,6 €	59,3%	4.193.108,7 €	47,2%
Capítol III	- €	0,0%	81.917,5 €	0,9%
Capítol IV	20.324,0 €	5,4%	269.471,4 €	3,0%
Capítol VI	796,2 €	0,2%	717.050,7 €	8,1%
Capítol VII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol IX	- €	0,0%	509.933,1 €	5,7%
Total capítols	376.801,8 €	100,0%	8.881.722,8 €	100,0%

Desp. corrent (c. I, II, IV)	376.005,6 €	99,8%	7.572.821,5 €	86,1%
Desp.de capital (c.VI, VII)	796,2 €	0,2%	717.050,7 €	8,1%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	509.933,1 €	5,8%
Total capítols	376.801,8 €	100,0%	8.799.805,3 €	100,0%

2014

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	145.548,8 €	30,2%	3.355.847,5 €	36,8%
Capítol II	316.588,4 €	65,8%	4.165.191,1 €	45,7%
Capítol III	- €	0,0%	66.660,8 €	0,7%
Capítol IV	16.280,3 €	3,4%	254.085,3 €	2,8%
Capítol VI	2.991,7 €	0,6%	824.976,9 €	9,0%
Capítol VII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol IX	- €	0,0%	453.523,9 €	5,0%
Total capítols	481.409,3 €	100,0%	9.120.285,6 €	100,0%

Desp. corrent (c. I, II, IV)	478.417,5 €	99,4%	7.775.123,9 €	85,9%
Desp.de capital (c.VI, VII)	2.991,7 €	0,6%	824.976,9 €	9,1%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	453.523,9 €	5,0%
Total capítols	481.409,3 €	100,0%	9.053.624,8 €	100,0%

2015

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	144.643,9 €	37,1%	3.383.345,6 €	35,1%
Capítol II	219.154,6 €	56,2%	3.659.784,3 €	37,9%
Capítol III	- €	0,0%	44.010,5 €	0,5%
Capítol IV	17.804,0 €	4,6%	230.762,1 €	2,4%
Capítol VI	8.160,7 €	2,1%	1.820.274,1 €	18,9%
Capítol VII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol IX	- €	0,0%	513.880,5 €	5,3%
Total capítols	389.763,2 €	100,0%	9.652.057,0 €	100,0%
Desp. corrent (c. I, II, IV)	381.602,5 €	97,9%	7.273.891,9 €	75,7%
Desp.de capital (c.VI, VII)	8.160,7 €	2,1%	1.820.274,1 €	18,9%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	513.880,5 €	5,3%
Total capítols	389.763,2 €	100,0%	9.608.046,5 €	100,0%

2016

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	158.184,0 €	40,2%	3.415.324,4 €	42,5%
Capítol II	211.661,5 €	53,8%	3.865.008,1 €	48,1%
Capítol III	- €	0,0%	32.904,0 €	0,4%
Capítol IV	19.104,5 €	4,9%	226.609,1 €	2,8%

Capítol VI	2.017,3 €	0,5%	170.470,5 €	2,1%
Capítol VII	2.500,0 €	0,6%	2.500,0 €	0,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol IX	- €	0,0%	314.550,4 €	3,9%
Total capítols	393.467,2 €	100,0%	8.027.366,5 €	100,0%
Desp. corrent (c. I, II, IV)	388.949,9 €	98,9%	7.506.941,6 €	93,9%
Desp.de capital (c.VI, VII)	4.517,3 €	1,1%	172.970,5 €	2,2%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	314.550,4 €	3,9%
Total capítols	393.467,2 €	100,0%	7.994.462,5 €	100,0%

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Taula 4.5. Municipis per trams de població entre 5.500 i 7.500 habitants. Mitjanes dels pressupostos desglossats per capítols 2013-2016.

2013_23 municipis

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	99.456,9 €	21,5%	2.271.946,5 €	35,5%
Capítol II	191.148,5 €	41,3%	2.521.304,1 €	39,4%
Capítol III	- €	0,0%	104.236,8 €	1,6%
Capítol IV	37.968,3 €	8,2%	375.185,1 €	5,9%
Capítol VI	134.137,8 €	29,0%	552.827,3 €	8,6%
Capítol VII	- €	0,0%	60.557,3 €	0,9%
Capítol VIII	- €	0,0%	19.395,9 €	0,3%
Capítol IX	- €	0,0%	499.918,8 €	7,8%
Total capítols	462.711,5 €	100,0%	6.405.371,7 €	100,0%

Desp. corrent (c. I, II, IV)	328.573,7 €	71,0%	5.168.435,7 €	82,0%
Desp.de capital (c.VI, VII)	134.137,8 €	29,0%	613.384,6 €	9,7%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	519.314,6 €	8,2%
Total capítols	462.711,5 €	100,0%	6.301.135,0 €	100,0%

2014_20 municipis ¹

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	89.025,5 €	20,3%	2.249.445,5 €	33,5%
Capítol II	214.809,4 €	48,9%	2.524.671,1 €	37,6%
Capítol III	- €	0,0%	91.483,9 €	1,4%
Capítol IV	42.124,3 €	9,6%	409.210,4 €	6,1%
Capítol VI	92.191,1 €	21,0%	851.150,8 €	12,7%
Capítol VII	1.250,0 €	0,3%	64.593,4 €	1,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	13.341,8 €	0,2%
Capítol IX	- €	0,0%	503.424,2 €	7,5%

Total capítols	439.400,3 €	100,0%	6.707.321,1 €	100,0%
-----------------------	--------------------	---------------	----------------------	---------------

Desp. corrent (c. I, II, IV)	345.959,3 €	78,7%	5.183.327,0 €	78,3%
Desp.de capital (c.VI, VII)	93.441,1 €	21,3%	915.744,2 €	13,8%
Desp. financera	- €	0,0%	516.766,0 €	7,8%

(c. VIII, IX)

Total capítols	439.400,3 €	100,0%	6.615.837,2 €	100,0%
-----------------------	--------------------	---------------	----------------------	---------------

¹ SIEM 2014_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall ni Teià

2015_19 municipis ²

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	103.835,1 €	22,4%	2.318.976,2 €	32,5%
Capítol II	233.920,8 €	50,6%	2.594.423,0 €	36,3%
Capítol III	- €	0,0%	51.059,2 €	0,7%
Capítol IV	40.436,1 €	8,7%	395.517,3 €	5,5%
Capítol VI	82.576,7 €	17,9%	1.126.391,4 €	15,8%
Capítol VII	1.789,5 €	0,4%	71.991,8 €	1,0%
Capítol VIII	- €	0,0%	117.308,6 €	1,6%
Capítol IX	- €	0,0%	462.658,8 €	6,5%

Total capítols	462.558,1 €	100,0%	7.138.326,3 €	100,0%
-----------------------	--------------------	---------------	----------------------	---------------

Desp. corrent (c. I, II, IV)	378.191,9 €	81,8%	5.308.916,4 €	74,9%
Desp.de capital (c.VI, VII)	84.366,2 €	18,2%	1.198.383,2 €	16,9%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	579.967,4 €	8,2%
Total capítols	462.558,1 €	100,0%	7.087.267,0 €	100,0%

2016_19 municipis ²

Capítols	Cultura		Global Ajuntament	
	Total	% sobre total	Total	% sobre total
Capítol I	106.515,7 €	22,0%	2.233.164,6 €	35,5%
Capítol II	235.886,7 €	48,8%	2.495.932,4 €	39,7%
Capítol III	- €	0,0%	36.554,3 €	0,6%
Capítol IV	43.293,9 €	9,0%	388.755,8 €	6,2%
Capítol VI	95.287,3 €	19,7%	550.723,6 €	8,8%
Capítol VII	2.131,6 €	0,4%	10.598,2 €	0,2%
Capítol VIII	- €	0,0%	- €	0,0%
Capítol IX	- €	0,0%	569.189,9 €	9,1%
Total capítols	483.115,2 €	100,0%	6.284.918,8 €	100,0%
Desp. corrent (c. I, II, IV)	385.696,3 €	79,8%	5.117.852,8 €	81,9%
Desp.de capital (c.VI, VII)	97.418,9 €	20,2%	561.321,8 €	9,0%
Desp. financera (c. VIII, IX)	- €	0,0%	569.189,9 €	9,1%
Total capítols	483.115,2 €	100,0%	6.248.364,5 €	100,0%

² SIEM 2015 i 2016_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall, Sant Vicenç de Montalt ni Teià

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

Taula 4.6. Vacarisses i municipis del tram de població entre 5.500 i 7.500 habitants Mitjana del període 2013-2016.

	Vacarisses		Municipis del tram ¹	
	Total		Total	
	Cultura	Ajuntament	Cultura	Ajunt. tram
Capítol I	35,4%	37,2%	21,6%	34,2%
Capítol II	59,1%	44,5%	47,1%	38,2%
Capítol III	0,0%	0,6%	0,0%	1,1%
Capítol IV	4,5%	2,7%	8,8%	5,9%
Capítol VI	0,9%	9,9%	22,2%	11,5%
Capítol VII	0,2%	0,0%	0,3%	0,8%
Capítol VIII	0,0%	0,0%	0,0%	0,5%
Capítol IX	0,0%	5,0%	0,0%	7,7%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Despesa corrent (caps I, II, IV)	99,00%	84,98%	77,52%	79,28%
Despesa de capital (cap VI, VII)	1,00%	9,97%	22,48%	12,41%
Despesa financera (caps VIII, IX)	0,00%	5,05%	0,00%	8,31%
Total capítols	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

¹ cal tenir en compte:

SIEM 2014_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall ni Teià
 SIEM 2015_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall, Sant Vicenç de Montalt ni Teià
 SIEM 2016_ són 23 municipis en el tram, però no consten dades pressupostàries per a Begues, Lliçà de Vall, Sant Vicenç de Montalt ni Teià

Font: elaboració del CERC a partir de les dades publicades pel Servei d'Informació Econòmica Municipal (SIEM), Àrea d'Hisenda i Recursos Interns, Direcció de Serveis de Planificació Econòmica de l'Àrea de Presidència de la Diputació de Barcelona.

7.1.2. DADES CULTURALS

5. Associacionisme

Taula 5.1. Nombre d'entitats. Comparativa territorial.

	Entitats	Entitats culturals	% Entitats culturals/ Entitats
Vacarisses	80	32	40,0%
Vallès Occidental	6.290	2.903	46,2%
Província Barcelona	69.912	21.712	31,1%

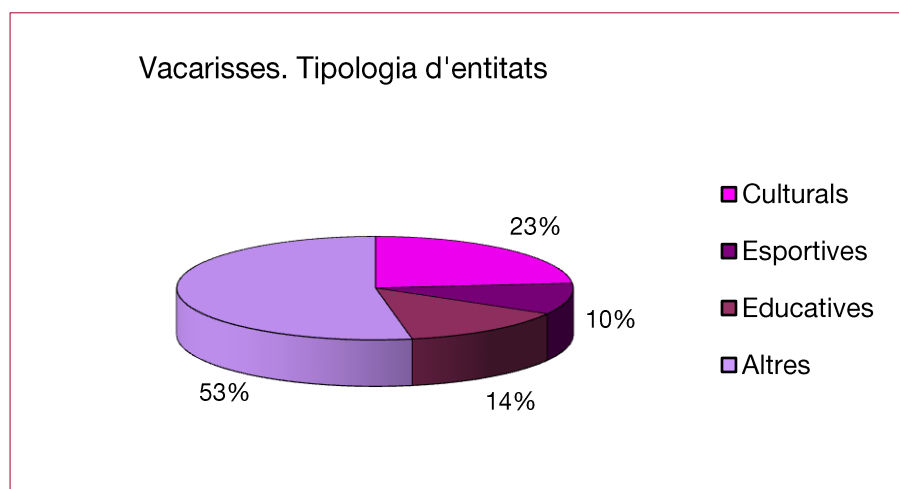
Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya.
Actualització: maig2018

Taula 5.2. Nombre d'entitats. Comparativa territorial per cada 1.000 habitants.

	Entitats	Entitats/1000 h.	Entitats culturals	Entitats culturals/1000 h.
Vacarisses	80	12,64	32	5,06
Vallès Occidental	6.290	6,91	2.903	3,19
Província Barcelona	69.912	12,54	21.712	3,89

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades pel Departament de Justícia, Generalitat de Catalunya.
Actualització: maig2018

Gràfic 5.1. Tipologia d'entitats municipals.

Nota: la classificació que fa l'ajuntament no filtra totes les entitats culturals.

Font: elaboració del CERC a partir de dades publicades a la pàgina web de l'Ajuntament de Vacarisses. Actualització maig 2018

6. Biblioteques – Dades de lectura pública

Taula 6.1. Biblioteca El Castell. Dades de referència i contrast amb els estàndards del Mapa de Lectura Pública 2014.

Biblioteques	Estàndards Municipi ¹	Biblioteca El Castell
Superfície (m²)	836	820
Personal	4-5	3
Fons documental (lliure accés)	15.578	21.266

¹ Els estàndards indicats defineixen els requeriments generals mínims segons el nombre d'habitants i les característiques del municipi.

Font: Mapa de Lectura Pública de Catalunya, Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona. Actualització 2014

Taula 6.2. Biblioteca El Castell. Indicadors de la lectura pública 2016-2017.

DADES DE FONS	2016	2017
Fons documental total (sense revistes)	21.699	22.452
Fons documental en lliure accés a 31/12 (exemplars, revistes no incloses)	19.239	21.266
DADES DELS USUARIS		
Població atesa per la biblioteca	6.192	6.328
Usuaris amb carnet biblioteca	2.795	2.837
% usuaris inscrits sobre població atesa	45%	45%
DADES DE SERVEI		
Dies de servei	271	266
Hores de servei	1.419	1.415
Punts de lectura	92	92
Visites	20.782	18.771
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	1.356	1.074
Préstecs	4.506	3.792

MITJANES PER DIA DE SERVEI

Visites	77	71
Ús del servei públic d'accés a Internet o d'ofimàtica (en usuaris acumulats)	5	4
Préstecs	17	14

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona

Taula 6.3. Biblioteca El Castell. Activitats 2016-2017.

Biblioteca El Castell	2016	2017
Visites escolars	35	35
Assistents_ visites escolars (alumnes)	1.174	824
Exposicions	13	18
Concursos	1	2
Sessions_ Activitats amb inscripció	55	40
Sessions_ Activitats sense inscripció	24	52
Assistents_ activitats amb inscripció	1.371	1.600
Assistents_ activitats sense inscripció	769	824

Font: Gerència de Serveis de Biblioteques, Àrea de Cultura, Educació i Esports de la Diputació de Barcelona

7. Dades de l'Oficina de Difusió Artística (ODA)

Vacarisses no participa del Circuit d'espectacles de l'ODA.

El programa Anem al teatre ofereix dues modalitats diferents d'organització o gestió:

- Modalitat 1- A les comarques de l'Alt Penedès, l'Anoia, el Bages, el Berguedà, el Garraf, el Maresme i Osona el programa és organitzat directament per la Diputació de Barcelona i els ajuntaments i gestionat per empreses especialitzades. Els ajuntaments participen al programa mitjançant un protocol d'adhesió que es renova cada 4 anys.

- Modalitat 2- A la resta del territori la Diputació atorga subvencions als ajuntaments que organitzen programes amb criteris i objectius similars a l'Anem al teatre.

Vacarisses participa del **Programa de Subvencions**, gestionada per l'Ajuntament de Cornellà.

Taula 7.1. Dades del programa Anem al Teatre 2015-2016 i 2016-2017.

	Àmbit territorial	2015-2016	2016-2017
Municipis que participen	Vallès Occidental ¹	11	11
	Província Barcelona	59	60
Centres docents	Vacarisses ²	2	2
	Vallès Occidental	228	222
	Província Barcelona	508	513
Funcions	Vacarisses	3	4
	Vallès Occidental	252	250
	Província Barcelona	953	967
	Àmbit territorial	2015-2016	2016-2017
Espectadors	Vacarisses	541	678
	Vallès Occidental	46.176	44.659
	Província Barcelona	171.584	171.847

¹ L'Informe Anual del Programa Anem al Teatre presenta dades separades per al Vallès Occidental, diferenciant entre aquells municipis en què l'entitat gestora és Pedagogia de l'Espectacle i aquells altres en què l'entitat gestora és un altre. Així:

Territori	Entitat Gestora
Vallès Occidental	Pedagogia de l'Espectacle
Castellar del Vallès	Aj. Castellar del Vallès
Ripollet	Aj. Ripollet

Sabadell	La Sala Miguel Hernández -Rialles
St Cugat del Vallès	Aj. Sant Cugat del Vallès
St Quirze del Vallès	Agrupació d'entitats Rialles Catalunya
Vacarisses	Aj. Vacarisses

² Vacarisses no s'inclou en el càlcul de les dades de la comarca.
Font: Oficina de Difusió Artística, Diputació de Barcelona.

8. Dades de l'Oficina de Patrimoni Cultural (OPC)

Taula 8.1. Vacarisses. Béns de patrimoni inventariats.

Vacarisses	Núm.	Percentatge
Patrimoni immoble	105	66,46%
Patrimoni moble	14	8,86%
Patrimoni documental	8	5,06%
Patrimoni immaterial	15	9,49%
Patrimoni natural	16	10,13%
Total	158	100,00%

Font: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona

8.2. Xarxa de Museus Locals

No hi ha dades de Vacarisses a la Xarxa de Museus Locals.

Hi ha, però, una entitat, l'*Associació Museu-Arxiu de Vacarisses*, orientada a ensenyar la història de Vacarisses mitjançant les col·leccions d'objectes i documents que s'hi relacionen. Conservar i exhibir aquests objectes que permeti donar conèixer els fets històrics i la vida quotidiana de la història de Vacarisses. Conservar i exhibir aquests objectes i documents d'altres llocs que es relacionen històricament amb Vacarisses. Donar suport en la recerca de la història del municipi.

L'Associació Museu-Arxiu de Vacarisses col·labora amb les Jornades Europees del Patrimoni.

Associació Museu-Arxiu de Vacarisses

Adreça C. del Pou, 30

Tel. 639 324 229

a/e museu.arxiuvac@telefonica.net

Font: web de l'Ajuntament de Vacarisses

8.3. Xarxa d'Arxius Locals

Vacarisses compta amb l'**Arxiu Municipal de Vacarisses**.

Carrer de Pau Casals, 17

Codi postal 08233 Vacarisses

Web <http://www.vacarisses.cat/la-vila/historia-patrimoni-i-festes/arxiu-municipal-de-vacarisses.htm>

Correu de contacte vacarisses@vacarisses.cat

Telèfon de contacte 93 835 90 02

El Servei d'Arxiu Municipal (SAM) de Vacarisses s'encarrega de la gestió, el tractament, l'organització, la conservació i la difusió de tota la documentació que genera l'Ajuntament en l'exercici de les seves funcions i competències. També s'ocupa de la documentació de les persones físiques o jurídiques que han fet donacions o cessions dels seus fons, per tal de posar-la a l'abast de la població. La primera fase d'organització de l'Arxiu municipal es va fer l'any 1998 i la d'actualització, el 2011 (per part de l'Oficina de Patrimoni Cultural).

Des de 2012, forma part de la Xarxa d'Arxius Municipals (XAM) de la Diputació de Barcelona.

Horari: de dilluns a divendres, de les 12 a les 14 h, i els dimecres de les 16 a les 18 h, amb cita prèvia.

Serveis que ofereix:

- Consulta de fons
- Suport a la investigació
- Reprografia
- Assessorament a arxius d'entitats i associacions
- Arxiu digital

Permet consultar la documentació digitalitzada, com dades sobre les eleccions municipals de 1860 a 1905, padrons d'habitants del segle XIX, fitxers de persones refugiades de la Guerra Civil i un balanç general de la Comissió de proveïments.

Font: Oficina de Patrimoni Cultural, Diputació de Barcelona

7.2. FITXA DE COMANDAMENT

A continuació es defineix una fitxa de comandament que permetrà a l'Ajuntament de Vacarisses, en el moment del seu desenvolupament, detallar aquells aspectes més destacables a tenir en compte a l'hora d'implementar cada una de les accions exposades en el Pla d'Acció.

Eix estratègic 1	Generar una oferta cultural integradora		
Projecte/objectius:			
ACCIÓ (Nom i descripció de l'acció concreta):			
Gestors: (servei responsable; càrrec, persona; dades de contacte):			
Equip de treball/aliances:			
Any d'inici	Any de finalització		
Cost previst de l'acció:	 €	Previsió ingressos de l'acció	 €
Subvencionable/import:	Sí/No / €		
Institucions subvencionadores			
Patrocinis			
Indicadors de seguiment de l'actuació:			

8. CRÈDITS

El Pla d'Acció Cultural de Vacarisses és una iniciativa de l'Ajuntament de Vacarisses que ha comptat amb el suport del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona i que ha estat conduït i desenvolupat en totes les seves etapes per Espai d'Anàlisi Social, SL, consultoria-formació-gestió cultural.

En el disseny i elaboració d'aquest pla, al llarg de les dues etapes esmentades anteriorment, hi ha participat:

Ajuntament de Vacarisses:

- Pere Casas, regidor de Cultura, Festes i Patrimoni (2015-2019) i Regidor d'Esports i Urbanisme (des de 2019)
- Antoni Masana, regidor de Cultura, Festes i Patrimoni (des de 2019) i alcalde (des de 2015)
- Júlia Carbó, regidora de Joventut i Gènere
- Albert Salamé, regidor de Participació
- Txell Farré, tècnica de Cultura
- Imma Izquierdo, tècnica de Joventut
- José Miguel Morales, tècnic d'Esports
- Oriol Aunós, tècnic de Participació Ciutadana
- Mireia Planas, tècnica d'Educació
- Sam López, Biblioteca El Castell
- Olga Puigbó, directora de l'Escola Municipal de Música de Vacarisses
- Isabel, dinamitzadora del Casal de la Gent Gran
- Rosa Mazo, conserge de La Fàbrica

Entitats i ciutadania:

- Agrupament Escolta i Guia Vacarisses
- Associació de Diables de Vacarisses
- Associació Esbart Dansaire
- Associació Excursionista i Cultural Miscel·lània Vacarisses
- Associació de Joves de Vacarisses

- AMPAs de l'Escola Bressol El Xic, de l'Escola d'Educació Infantil i Primària Font de l'Orpina, de l'Escola Municipal de Música de Vacarisses i de l'Institut d'Educació Secundària de Vacarisses.
- Associació Palà Cultura i Esport
- Associació de Propietaris i Veïns de Torreblanca I, de Torreblanca II, d'El Fresno i de Can Serra
- Associació Palà Cultura i Esports
- Associació Religiosa Druida Fintan
- Casal de Cultura
- Casal de la Gent Gran
- Castellers
- Club Patinatge Artístic Vacarisses
- Colla de Geganters de Vacarisses
- Coordinadora d'Entitats per la baixada de la Vaca
- Cul Actiu
- Esbart Dansaire de Vacarisses
- Fundació Torre del Palau
- Grup Teatre Jove
- ICO
- Motoclàssic Vacarisses
- Teatre Jove de Vacarisses
- Timbalers can Serra
- Xics Vacarisses

Diputació de Barcelona, Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC):

- Laia Gargallo, cap del CERC
- Aina Roig, cap de la secció tècnica del CERC
- Eugènia Argimon i Juan Carlos Calvo, equip del programa d'assessoraments culturals del CERC
- Josep Polinario, becari del programa d'estudis i assessoraments culturals del CERC

La coordinació i redacció d'aquest Pla ha estat duta a terme per:

- Manel Gil - Espai d'Anàlisi Social, coordinador, conductor metodològic del Pla.
- Obdulia Domínguez - Espai d'Anàlisi Social, redactora del Pla.
- Xavier Coca, coordinació i gestió -CERC.

Dinamitzadors i dinamitzadores de la Jornada de participació i suport CERC:

- Carmen Garrido -Espai d'Anàlisi Social.
- Marc Rojas -Espai d'Anàlisi Social.

Volem agrair la col·laboració de totes les persones i entitats que han col·laborat i han fet possible l'elaboració d'aquest document.

La Diputació de Barcelona es caracteritza per la seva naturalesa local, de suport i cooperació amb els municipis. Per aconseguir aquests objectius ha desenvolupat un model estrictament municipalista, que té el seu referent en l'establiment de xarxes de gestió amb els ajuntaments, als quals aporta mitjans tècnics, coneixement i experiència; assessorament, recursos econòmics i suport a la gestió dels serveis municipals. En el marc de l'assistència i la cooperació, l'Àrea de Cultura té com a objectiu donar suport tècnic i aportar visions territorials als municipis a l'hora de definir i aplicar les polítiques culturals. El Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC) és el servei encarregat de l'assessorament cultural als ajuntaments en el moment d'establir, a mitjà i llarg termini, nous processos de dinamització i transformació cultural, socials i econòmics al territori.

Els plans d'acció cultural (PAC) són instruments per promoure la reflexió, el debat i el desenvolupament d'estratègies i propostes per a l'acció cultural local. És un procés liderat pels ajuntaments, basat en les aportacions tècniques i la participació ciutadana. Durant tot el procés es treballen els eixos de les actuacions futures en matèria d'acció cultural local. Així, les propostes s'orienten a reforçar el paper estratègic de les polítiques culturals, la cohesió social, la interculturalitat, la identitat, la transversalitat i el foment del treball en xarxa amb municipis propers.

**Diputació
Barcelona**

Àrea de Cultura

Gerència de Serveis de Cultura
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (CERC)
Montalegre, 7. 08001 Barcelona
Tel 934 022 565 · Fax 934 022 577
o.estudisc@diba.cat · www.diba.cat/cerc